

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2025 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2026 m. kovo 2 d. Nr. 8D-75

Vilnius

TURINYS

VADOVO PRANEŠIMAS	3
I SKYRIUS	5
STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS.....	5
II SKYRIUS	9
PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS.....	9
FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA.....	15
15-001 ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIO, KAIMO, ŽUVININKYSTĖS IR FITOSANITARIJOS VYSTYMO PROGRAMA.....	15
FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA. PAŽANGA.....	15
FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA. TĖSTINĖ VEIKLA.....	30
VALDYMO PROGRAMA.....	42
15-002 ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS VALDYMO PROGRAMA.....	42
III SKYRIUS	45
VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI.....	45

VADOVO PRANEŠIMAS

2025 m. žemės ūkiui buvo itin dinamiški ir kupini tiek iššūkių, tiek reikšmingų rezultatų. Dėl ekstremalių meteorologinių sąlygų – šiltesnės nei įprastai žiemos, pavasario šalnų ir vasaros liūčių – žemės ūkyje susidarė ekstremalios situacijos, lėmusios ženklų derliaus praradimą. Siekiant operatyviai reaguoti ir suteikti paramą ūkininkams buvo paskelbtos net dvi valstybės lygio ekstremaliosios situacijos. Priėmus šiuos sprendimus ūkininkams, nukentėjusiems nuo užsitęsusio lietingo periodo, buvo numatyta nemažai svarbių palengvinimų (lankstesni terminai posėlio išlaikymui, žaliajam pūdymui, pievų sutvarkymui). Sodų ir uogynų augintojams, nukentėjusiems nuo šalnų, išmokėta 3,3 mln. Eur Europos Sąjungos ir nacionalinių lėšų.

Nepaisant sudėtingų klimato sąlygų, 2026 m. vasario 2 d. Valstybės duomenų agentūros duomenimis, 2025 m. grūdinių augalų (javų ir ankštinių) ir rapsų derlius išaugo ir pasiekė 7,7 mln. tonų, t. y. 9,7 proc. daugiau nei 2024 m., o grūdinių kultūrų vidutinis derlingumas padidėjo daugiau nei 10,3 proc. Tačiau 2025 m. sumažėjo javų supirkimo kainos, palyginti su 2024 m. – apie 10 proc. Nors derlius buvo didesnis, tačiau nukritus supirkimo kainoms ir išliekant aukštoms išteklių kainoms (ypač trąšų), ūkininkams vis sunkiau dirbti pelningai.

Lietuvos žemės ūkio ir maisto pramonės eksportuotojai 2025 m. ir toliau demonstravo atsparumą, tvarų augimą ir konkurencingumą tarptautinėse rinkose. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė 2025 m. išaugo 3,2 proc. palyginti su 2024 m. Lietuvos eksporto struktūroje žemės ūkio ir maisto produktai sudarė 20 proc. viso šalies prekių eksporto (pagal KN klasifikatorių). Didžiąją dalį – 80 proc. viso žemės ūkio ir maisto produktų eksporto 2025 m. sudarė lietuviškos kilmės produktai. Tokio augimo priežastys – ne tik aukšta lietuviškų produktų kokybė, bet ir kelių metų nuoseklus darbas stiprinant prekybinius ryšius, dalyvaujant parodose bei įgyvendinant eksporto skatinimo iniciatyvas. Šiuo metu lietuviški žemės ūkio ir maisto produktai eksportuojami daugiau nei į 160 pasaulio valstybių.

Ukrainoje vykstantis karas atskleidė, kaip svarbu patiems apsirūpinti maistu. Todėl svarbus 2025 m. pasiekimas – Nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme žemės ūkio ir maisto ūkio politika nuo šių metų pripažinta strategiškai svarbia nacionaliniam saugumui.

Norime pasidžiaugti didėjančiu paramos efektyvumu – 2025 m. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos išmokėjo daugiau kaip 1,1 mlrd. Eur tiesioginių ir investicinių paramos lėšų ūkininkams, iš jų 570,6 mln. Eur tiesioginių išmokų ir 532,4 mln. Eur investicinio bei kompensacinio pobūdžio paramos, įskaitant priemones pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programą ir naująjį Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginį planą. Tai beveik 12 proc. daugiau negu 2024 m.

2025 m. įsibėgėjo Strateginio plano įgyvendinimas, įnešęs į šalies ūkininkų gyvenimą nemažai naujovių. Europos Komisija pritarė Žemės ūkio ministerijos pateiktiems net dviem šio plano keitimams. Juose numatyta skirti papildomą nacionalinį finansavimą investicijoms į žemės ūkio valdas; plačiau taikyti fiksuotus įkainius; skatinti trumpąsias žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandines; sušvelninti privalomus geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimus; tobulinti ekologinių sistemų taikymo sąlygas, atsisakant perteklinių reikalavimų; praplėstos galimybės įrengti tvarias drėkinimo sistemas; padidintas paramos intensyvumas investicijoms į bioekonomikos verslus, apsaugai nuo plėšrūnų; padidintos išmokos ūkininkaujantiems „Natura 2000“ ir kitose teritorijose.

2025 m. pasiektas ilgametis strateginis tikslas – bendromis Nacionalinės mokėjimo agentūros, klientų, socialinių ir institucinių partnerių pastangomis panaudota 100 proc. (2,848 mlrd. Eur) Lietuvai skirtų Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos paramos lėšų.

Įgyvendinant Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programą pateiktos 148 paramos paraiškos (prašoma 19,54 mln. Eur paramos), pasirašytos 96 paramos sutartys už beveik 15,8 mln. Eur, paramos gavėjams išmokėta daugiau nei 12,5 mln. Eur. Išsikeltas tikslas uždaroje akvakultūros gamybos sistemose šiuo laikotarpiu sukurti daugiau kaip 1,4 tūkst. tonų naujų gamybos pajėgumų, o tai reiškia, kad Lietuvoje bus užauginama ir realizuojama dar daugiau žuvies (palyginimui: Lietuvos akvakultūros įmonės uždaroje akvakultūros sistemose iš viso užaugino ir realizavo 2023 m. – 1,1 tūkst. t., 2024 m. – 1,3 tūkst. t.). Mūsų šalies akvakultūros sektorius vis labiau orientuojasi į tvarią ir aplinkai draugišką gamybą – pernai ekologinė akvakultūros produkcija sudarė beveik 36 proc. visos akvakultūros tvenkiniuose užaugintos ir realizuotos produkcijos. Net 80 proc. akvakultūros įmonių, 2025-aisiais gavusių paramą investicijoms, investuoja į energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius. Džiaugiamės ir Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos pasiekimais žuvų išteklių atkūrimo ir žuvivaisos srityje – į valstybinius vandens telkinius 2025 m. išleista daugiau kaip 17,5 mln. vienetų įvairių rūšių žuvų jauniklių, o tai net 20 proc. daugiau negu pernai.

2026 metais sieksime, kad tvarus žemės ūkis ir maisto gamyba būtų dar svarbesnė mūsų šalies saugumui. Stiprinsime žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinę, gyvulininkystės sektorių ir palaikysime kaimo gyvybingumo iniciatyvas.

Žemės ūkio ministras

Andrius Palionis

I SKYRIUS

STRATEGINIŲ IR VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

Žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) ataskaita parengta atsižvelgiant į 2025–2027 m. strateginiame veiklos plane (toliau – SVP) suformuotus veiklos prioritetus ir įgyvendinant 19-tosios ir 20-osios Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo planą (toliau – VPNI), prisidedant prie Nacionalinio pažangos plano (toliau – NPP) 1, 2 ir 6 strateginių tikslų atitinkamų uždavinių įgyvendinimo ir siekiant SVP numatytų veiklos tikslų, programose numatytų uždavinių.

Ministerija NPP neturi poveikio rodiklių, todėl 1 lentelėje nurodyti tik veiklos tikslų poveikio rodikliai.

1 lentelė. Veiklos tikslų poveikio rodikliai.

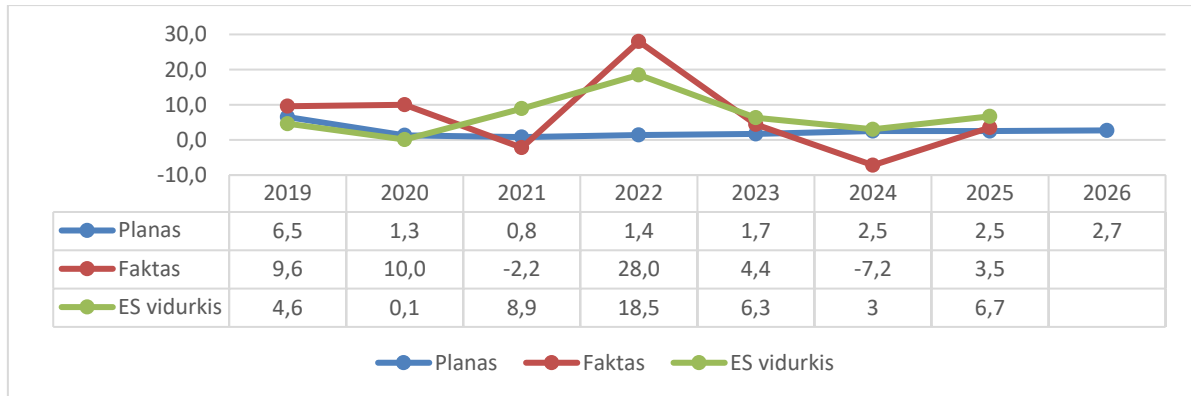
Poveikio rodiklis (matavimo vienetai)	Pradinė poveikio rodiklio reikšmė (metai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Siektina poveikio rodiklio reikšmė (2026 metai)	NPP nustatytos siektinos poveikio rodiklio reikšmės	
		2023 metai	2024 metai	2025 metai		2026 m.	2030 m.
1	2	3	4	5	6	7	8
Veiklos tikslas. 15-001-11 Užtikrinti ilgalaikį konkurencingo ir tvaraus žemės, maisto ūkio bei kaimo vystymą							
E-15-001-11-01 Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis (pagal SITC), palyginti su praėjusiais metais, proc.	9,1 (2020 m.)	4,4	-7,2	3,5*	2,7	-	-
Veiklos tikslas. 15-001-12 Plėtoti, saugoti žuvų ir vėžių išteklius, prižiūrėti žuvininkystės sektorių							
E-15-001-12-01 Žuvininkystės produktų eksporto vertės pokytis, palyginti su praėjusiais metais, proc.	5 (2020 m.)	-5,2	1,46	-0,92*	1,6	-	-
Veiklos tikslas. 15-001-14 Užtikrinant augalų sveikatingumą, stiprinti visuomenės sveikatą							
E-15-001-14-01 Augalų sveikatingumas, proc.	1,47 (2022)	1,2	1,14	2,5	1,3	-	-
Veiklos tikslas. 15-002-15 Užtikrinti žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės politikos formavimą							
E-15-002-15-01 Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymas per metus, proc.	50 (2022)	74	100	100	100	-	-

Pastaba. * – išankstiniai duomenys

Toliau pateikiama platesnė informacija apie veiklos tikslų poveikio rodiklių pasiekimus.

Įgyvendinant veiklos tikslą *Užtikrinti ilgalaikį konkurencingo ir tvaraus žemės, maisto ūkio bei kaimo vystymą*, 2025 m. žemės ūkio ir maisto pramonės produktų eksportas toliau išliko labai svarbus Lietuvos ekonomikai. 2025 m., palyginti su 2024 m., žemės ūkio ir maisto produktų eksportas (pagal SITC klasifikatorių) padidėjo 3,5 proc. Vertinant svarbiausias žemės ūkio ir maisto produktų grupes, padidėjo pieno ir pieno produktų, gaminių iš javų, miltų ar krakmolo, mėsos ir žuvies gaminių ir kitų perdirbtų maisto produktų eksporto vertė (1 pav.).

1 pav. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis (pagal SITC klasifikatorių), palyginti su praėjusiais metais, proc.

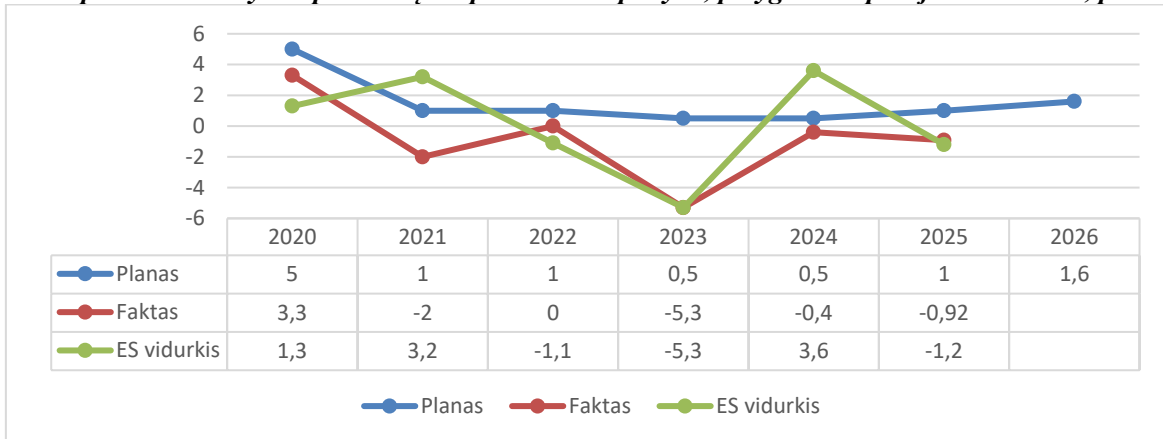

Duomenų šaltinis – Valstybės duomenų agentūra (toliau – VDA) ir EUROSTAT (2025 m. išankstiniai duomenys, galutiniai bus žinomi 2026 m. birželio mėn.)

Įvertinus poveikio rodiklio *Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto pokytis (pagal SITC klasifikatorių), palyginti su praėjusiais metais, proc.* ženkliai padidėjusias reikšmes ir tęstinės veiklos uždavinio *Užtikrinant apsirūpinimą maistu didinti žemės ūkio ir maisto konkurencingumą, diegti inovatyvių, kuriančių aukštą pridėtinę vertę žemės ūkio ekonomiką, sukuriant galimybes gyvenimo kokybės kaimo gerinimui* priemonių pagrindinius rezultatus, galima teigti, kad veiklos tikslas *Užtikrinti ilgalaikį konkurencingo ir tvaraus žemės, maisto ūkio bei kaimo vystymą metais, proc.* buvo pasiektas.

Įgyvendinant veiklos tikslą *Plėtoti, saugoti žuvų ir vėžių išteklius, prižiūrėti žuvininkystės sektorių*, buvo stebimas *Žuvininkystės produktų eksporto vertės pokytis, palyginti su praėjusiais metais*. Lietuvos žuvininkystės produktų eksporto vertė 2025 m., palyginti su 2024 m., sumažėjo 0,9 proc. (pagal VDA administruojamus muitinės duomenis). Sumažėjo ne tik eksportuotas kiekis (0,6 proc.), bet ir vidutinės žuvų produktų eksporto kainos (0,4 proc.). Panašus neigiamas pokytis matomas ir lietuviškos kilmės žuvų produkcijos eksporte: vertė sumažėjo 2 proc., o kiekis – 1,2 proc. Didžiausią įtaką bendram eksporto vertės mažėjimui turėjo prekyba su ES šalimis. Eksportas į ES rinkas sumažėjo 1,2 proc. vertės ir 1,6 proc. kiekio atžvilgiu. Iš jų lietuviškos kilmės produktų eksportas į ES sumažėjo dar labiau – vertė 1,9 proc., o kiekis – 3,1 proc. Tačiau preliminariais duomenimis, 2025 m. žuvų perdirbimo įmonės perdirbo 2,9 proc. daugiau žuvų produkcijos, o jos vertė padidėjo net 8,6 proc. 2025 m. 4,3 proc. sumažėjo ir importuotų žuvininkystės produktų vertė. Tai leidžia daryti išvadą, kad 2025 m. bendrą žuvininkystės produktų eksporto sumažėjimą lėmė mažesnis žuvininkystės produktų reeksportas bei šiek tiek padidėję lietuviškos produkcijos pardavimai vidaus rinkoje (2 pav.).

2 pav. Žuvininkystės produktų eksporto vertės pokytis, palyginti su praėjusiais metais, proc.

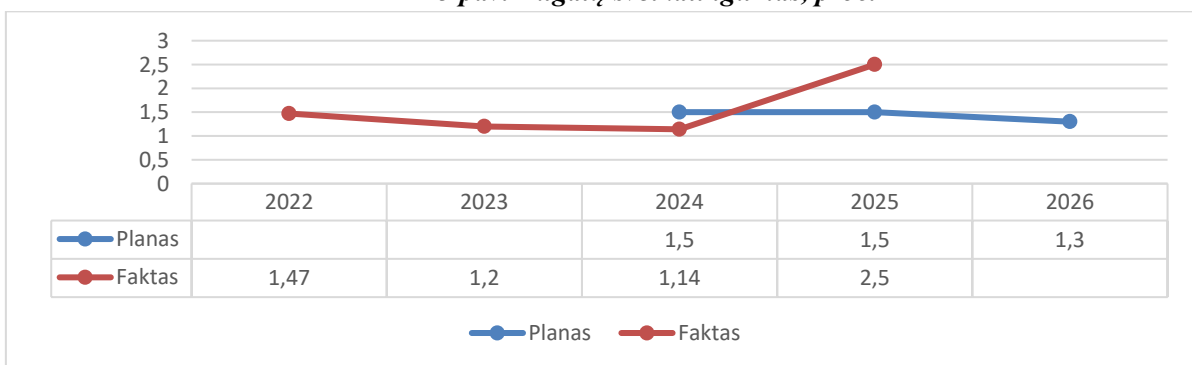

Duomenų šaltinis – VĮ Žemės ūkio duomenų centras (2025 m. išankstiniai duomenys, galutiniai bus žinomi 2026 m. birželio mėn.)

Įvertinus poveikio rodiklio *Žuvininkystės produktų eksporto vertės pokyčio, palyginti su praėjusiais metais, proc.* rezultatus bei įgyvendintas tęstinės veiklos uždavinio *Skatinti tvaryą ir tausią, inovatyvią, žiniomis ir gerąja praktika pagrįstą žuvininkystę ir akvakultūrą* priemones, galima teigti, kad veiklos tikslas *Plėtoti, saugoti žuvų ir vėžių išteklius, prižiūrėti žuvininkystės sektorių* buvo iš dalies pasiektas.

Įgyvendinant veiklos tikslą *Užtikrinant augalų sveikatingumą, stiprinti visuomenės sveikatą* buvo stebimas poveikio rodiklis *Augalų sveikatingumas, proc.* Poveikio rodiklio *Augalų sveikatingumas, proc.* 2024 m. planuojama reikšmė – 1,5 proc., faktinė reikšmė – 2,5 proc. Rodiklio reikšmės padidėjimą, palyginti su planu, lėmė 2025 m. išaugęs patikrinimų skaičius, didesnis dėmesys vidaus rinkos priežiūrai, kuri sudarė sąlygas nustatyti daugiau galimų žalos atvejų ir juos suvaldyti (3 pav.).

3 pav. Augalų sveikatingumas, proc.

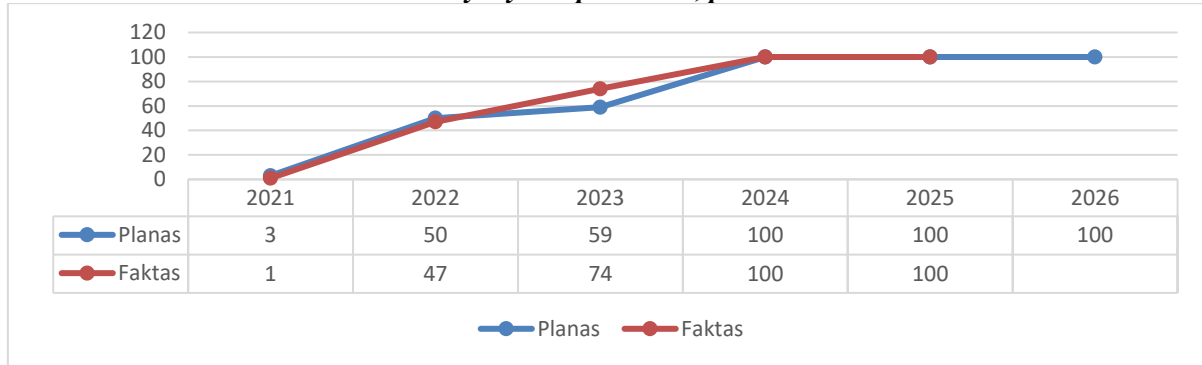

Duomenys – Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – VAT)

Pasiektas aukštesnis negu planuotas rodiklio *Augalų sveikatingumo proc.* rezultatas ir pasiekti rezultatai, įgyvendinant tęstinės veiklos uždavinį *Vykdyti fitosanitarijos, augalų apsaugos, tręšiamųjų produktų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos plėtrą ir kontrolę*, leidžia daryti išvadą, kad užsibrėžtas veiklos tikslas – *Užtikrinant augalų sveikatingumą, stiprinti visuomenės sveikatą* – buvo pasiektas.

Veiklos tikslas *Užtikrinti žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės politikos formavimą* buvo matuojamas poveikio rodikliu *Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymas per metus, proc.* Planuota reikšmė 2025 m. – 100 proc., faktinė reikšmė – 100 proc. Du veiksmai, kurių įgyvendinimo terminas buvo suplanuotas 2025 metų II ketv. ir 2026 m. IV ketv., buvo įgyvendinti anksčiau. Pažymėtina, kad 2025 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 895 buvo patvirtintas naujas VPNI, kuriame Ministerijai buvo patvirtinti 26 veiksmai (4 pav.).

4 pav. Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymas per metus, proc.

Duomenys – Ministerija

Įvertinus pasiektas rodiklio *Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano vykdymas per metus, proc.* reikšmes ir tęstinio uždavinio *Organizuoti efektyvų žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės politikos formavimą* pagrindinius rezultatus, galima teigti, kad veiklos tikslas *Užtikrinti žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės politikos formavimą* buvo pasiektas.

II SKYRIUS

PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

2 lentelė. Valstybės veiklos srityse įgyvendinamos programos, pažangos ir tęstinės veiklos uždaviniai, jų asignavimai ir kitos lėšos bei poveikio rodikliai

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		planas (įskaitant patikslinimus)	vykdymas	plano įvykdymo proc.	vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	faktinė poveikio rodiklio reikšmė		siektina poveikio rodiklio reikšmė	faktinė poveikio rodiklio reikšmė	poveikio rodiklio pasiekimo proc.	NPP siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
15	ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIO, KAIMO PLĖTROS, ŽUVININKYSTĖS, VETERINARIJOS IR ŽEMĖS TVARKYMO VALSTYBĖS VEIKLOS SRITIS	1 275 170,5	1 268 718,7	99,49	2 454 138,12							
15-001	<i>Funkcijų vykdymo programa – Žemės ir maisto ūkio, kaimo, žuvininkystės, žemės tvarkymo ir fitosanitarijos vystymo programa“</i>	1 259 642,7	1 253 900,2	99,54	2 425 327,92							
15-001-01-14	<i>Pažangos uždavinys – Didinti žemės ūkio, maisto pramonės, žuvininkystės sektoriuose sukuriama pridėtinę vertę bei konkurencingumą</i>	132 606,2	131 871,6	99,45	190 854,09							
E-15-001-01-14-01	Pridėtinė vertė, tenkanti vienai faktiškai dirbtai valandai žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose, palyginti su ES (perkamosios galios standartais), vieta ES					13	13	13	13*	100	-	-

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		planas (įskaitant patikslinimus)	vykdymas	plano įvykdymo proc.	vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	faktinė poveikio rodiklio reikšmė		siektina poveikio rodiklio reikšmė	faktinė poveikio rodiklio reikšmė	poveikio rodiklio pasiekimo proc.	NPP siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
E-15-001-01-14-02	Lietuviškos kilmės perdirbtų žemės ūkio produktų eksportas, dalis nuo viso žemės ūkio ir maisto produktų eksporto, proc.					46	48	45	47,5*	105,5	didėjimas	didėjimas
15-001-02-12	Pažangos uždavinys – Didinti vietos maisto produktų pasiūlą ir plėtoti veiksmingą jų trumpųjų tiekimo grandinių sistemą	1 170,0	1 168,8	99,90	2 222,93							
R-15-001-02-12-01	Ūkininkų ir šeimos ūkių, kurie tiesiogiai vartotojams parduoda daugiau kaip 50 proc. savo produkcijos, skaičius (vnt.)					20	11	38	n.d.	-	-	-
15-001-06-02	Pažangos uždavinys – Plėtoti tvarų ir bioekonomikos principais paremtą ūkininkavimą visose žemės ūkio šakose	118 859,0	118 764,1	99,92	265 505,00							
E-15-001-06-02-01	Žemės ūkio sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.					-11,3	-10,8*	-2,8	-5,6*	102,7	-10,7	-11
E-15-001-06-02-02	Dėl žemės ūkio veiklos išmetamo NH ₃ kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.					-5,9 (ž. ū.) -7,2 (nacionalinis kiekis)	n. d.	-10,0	n. d.	-	-10	-10
E-15-001-06-02-03	Agrarinėse teritorijose gyvenančių paukščių populiacijų indekso pokytis					2,42	1,29	0,0	-2,24	-	-	-

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		planas (įskaitant patikslinimus)	vykdymas	plano įvykdymo proc.	vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	faktinė poveikio rodiklio reikšmė		siektina poveikio rodiklio reikšmė	faktinė poveikio rodiklio reikšmė	poveikio rodiklio pasiekimo proc.	NPP siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
E-15-001-06-02-04	Vidutinio humusingumo plotų žemės ūkio naudmenose dalis reprezentatyvioje šalies teritorijoje, proc.					39	39	39	39	100	-	-
E-15-001-06-02-05	Žemės naudmenų ir miškininkystės sektoriuose absorbuotas ŠESD kiekis, mln. t CO2 ekv.					-3,1	-4,1	-6,61	-6,94*	104,9	-	-
E-15-001-06-02-07	Naudojamų ekologinio žemės ūkio naudmenų dalis nuo žemės ūkio produkcijos gamintojų naudojamų žemės ūkio naudmenų, proc.					8,3	8,6	11,4	9,8	85,9	-	-
15-001-11-04	Tęstinės veiklos uždavinys – Didinti žemės ūkio ir maisto konkurencingumą, diegti inovatyvią, kuriančią aukštą pridėtinę vertę žemės ūkio ekonomiką, sukurti galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui	990 551,9	986 563,2	99,60								
E-15-001-11-04-01	Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis nuo visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.					85,1	86,2	86,0	86,5*	101,0		
E-15-001-11-04-02	Sertifikuotų laukų plotai ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose, tūkst. ha					269	251	240,5	285	118,5		
E-15-001-11-04-03	Bendroji žemės ūkio produkcijos, tenkančios 1 ha naudojamų žemės ūkio naudmenų, pokytis palyginti					-	0,6	1	-3,7*	95,3		

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		planas (įskaitant patikslinimus)	vykdymas	plano įvykdymo proc.	vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	faktinė poveikio rodiklio reikšmė		siektina poveikio rodiklio reikšmė	faktinė poveikio rodiklio reikšmė	poveikio rodiklio pasiekimo proc.	NPP siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
	registravimo ir teisinės apsaugos plėtrą ir kontrolę											
E-15-001-14-07-01	Patikrinimų, kurių metu suvaldytas reikšmingos žalos / pavojaus visuomenei ar aplinkai pasireiškimas, proc.					2,5	2,2	2,0	1,94	97		
E-15-001-14-07-02	Ūkio subjektų veiklos patikrinimų vidutinė trukmė ne ilgesnė negu 80 min., proc.					-	100	100	100	100		
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas, iš viso		1 259 642,7	1 253 900,2	99,54	1 325 327,52							
iš jo:												
1.1. valstybės biudžeto lėšos		122 792,3	121 629,5	99,05	247 619,6							
1.2. bendrojo finansavimo lėšos		125 508,9	124 241,9	98,99	202 442,02							
1.3. Europos Sąjungos ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos		1 003 976,0	1 000 948,1	99,70	1 961 836,90							
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		7 365,5	7 080,7	96,13	13 429,0							
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)		-	-	-	-							
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos		-	-	-	-							

Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio kodas	Valstybės veiklos srities, programos, pažangos arba tęstinės veiklos uždavinio, poveikio rodiklio pavadinimas	Asignavimai ir kitos lėšos (tūkst. Eur)				Poveikio rodiklių reikšmės						
		planas (įskaitant patikslinimus)	vykdymas	plano įvykdymo proc.	vykdymas nuo pažangos uždavinio įgyvendinimo pradžios	faktinė poveikio rodiklio reikšmė		siektina poveikio rodiklio reikšmė	faktinė poveikio rodiklio reikšmė	poveikio rodiklio pasiekimo proc.	NPP siektina poveikio rodiklio reikšmė	
						2023 metais	2024 metais				2025 metais	2025 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.4. pajamų įmokos ir kitos pajamos		-	-	-								
2. Kiti šaltiniai, išskyrus valstybės valdomų įmonių lėšas ir valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšas (Europos Sąjungos finansinė parama projektams įgyvendinti ir kitos teisėtai gautos lėšos, nurodant atskirus šaltinius)		-	-	-								
3. Valstybės valdomų įmonių lėšos		-	-	-								
4. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų lėšos		-	-	-								
Iš viso 02 programai (1 +2 + 3+ 4)		15 527,8	14 818,5	95,43								

* – . išankstiniai duomenys

Ministerija, atsižvelgdama į ministro valdymo sritis (žemės ir maisto ūkis ir kaimo plėtra; žuvininkystė; melioracija, žemės valdų struktūrų gerinimas ir apleistų žemės ūkio paskirties žemės plotų mažinimas, žemės išteklių stebėseną; veterinarija ir fitosanitarija; ūkinių gyvūnų veislininkystė; ūkinių gyvūnų gerovė ir apsauga; traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų saugaus eismo užtikrinimas), įgyvendino dvi strateginio veiklos plano programas:

1. Funkcijų vykdymo programą „15-001 Žemės ir maisto ūkio, kaimo, žuvininkystės ir fitosanitarijos vystymo programa“;
2. Valdymo programą „15-002 Žemės ūkio ministerijos valdymo programa“.

FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA

15-001 ŽEMĖS IR MAISTO ŪKIO, KAIMO, ŽUVININKYSTĖS IR FITOSANITARIJOS VYSTYMO PROGRAMA

Funkcijų vykdymo programa siekiama užtikrinti ilgalaikę konkurencingo ir tvaraus žemės, maisto ūkio bei kaimo vystymą, sudaryti palankias sąlygas žuvininkystės sektoriaus konkurencingumui ir plėtrai, žuvų išteklių išsaugojimui ir racionaliam jų panaudojimui, stiprinti visuomenės sveikatą, susijusią su maisto sauga ir kokybe, užtikrinti augalų ir gyvūnų sveikatingumą, neigiamą poveikio aplinkai mažinimą, biologinės įvairovės išsaugojimą ir ekosistemų stabilumo palaikymą, klimato kaitos švelninimą per šilumos efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) išmetimų sumažinimą.

Kadangi Ministerija NPP neturi strateginio tikslo poveikio rodiklių, todėl Funkcijų vykdymo programoje buvo numatyti:

3 pažangos uždaviniai:

15-001-01-14 *Didinti žemės ūkio, maisto pramonės, žuvininkystės sektoriuose sukuriama pridėtinę vertę bei konkurencingumą;*

15-001-02-12 *Didinti vietos maisto produktų pasiūlą ir plėtoti veiksmingą jų trumpųjų tiekimo grandinių sistemą;*

15-001-06-02 *Plėtoti tvarų ir bioekonomikos principais paremtą ūkininkavimą visose žemės ūkio šakose;*

ir 3 tęstinės veiklos uždaviniai:

15-001-11-04 *Didinti žemės ūkio ir maisto konkurencingumą, diegti inovatyvią, kuriančią aukštą pridėtinę vertę žemės ūkio ekonomiką, sukurti galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui;*

15-001-12-05 *Skatinti tvarią ir tausią, inovatyvią, žiniomis ir gerąja praktika pagrįstą žuvininkystę ir akvakultūrą;*

15-001-14-07 *Vykdyti fitosanitarijos, augalų apsaugos, tręšiamųjų produktų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos plėtrą ir kontrolę.*

FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA. PAŽANGA

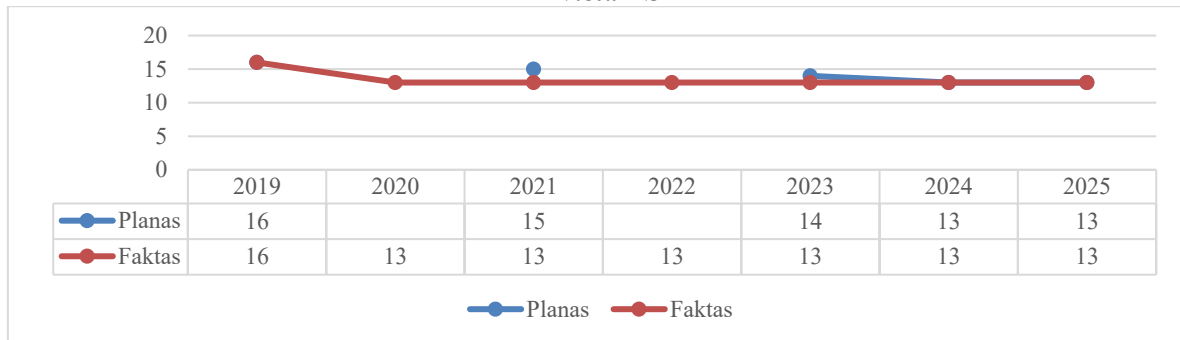
Šioje dalyje pateikiama informacija apie siektų pažangos uždavinių įgyvendinimą.

Pažangos uždavinys 15-001-01-14 *Didinti žemės ūkio, maisto pramonės, žuvininkystės sektoriuose sukuriama pridėtinę vertę bei konkurencingumą*

Buvo matuojamas 2 poveikio rodikliais E-15-001-01-14-01 Pridėtinė vertė, tenkanti vienai faktiškai dirbtai valandai žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose, palyginti su ES valstybėmis narėmis (perkamosios galios standartais), vieta ES ir E-15-001-01-14-02 Lietuviškos kilmės perdirbtų žemės ūkio produktų eksportas, dalis nuo viso žemės ūkio ir maisto produktų eksporto, proc.

Pastaraisiais metais stebima *Pridėtinės vertės (perkamosios galios standartais), tenkančios vienai faktiškai dirbtai valandai žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose (perkamosios galios standartais) (vieta ES)* didėjimo tendencija. Vertinant ES valstybių narių kontekste, 2025 m. Lietuva išliko 13 vietoje iš 27 ES valstybių narių. Ši vieta vertintina kaip aukšta ir parodo Lietuvos žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą. Nepaisant pridėtinės vertės didėjimo tendencijos, jis nebuvo pakankamai spartus, kad rodiklio reikšmė dar labiau priartėtų prie aukščiausių pridėtinę vertę kuriančių ES valstybių narių. Dėl aktyvios valstybės politikos vykdymo, siekiant plėtoti žemės ūkio sektorių, sektoriuje taikomų pažangių ūkininkavimo metodų, naujų technologijų, automatizavimo, taip pat vykstant ūkių stambėjimui ir kooperacijai, tikimasi, kad per ilgąjį laikotarpį rodiklio reikšmės parodys dar aukštesnę vietą ES valstybių narių kontekste (5 pav.).

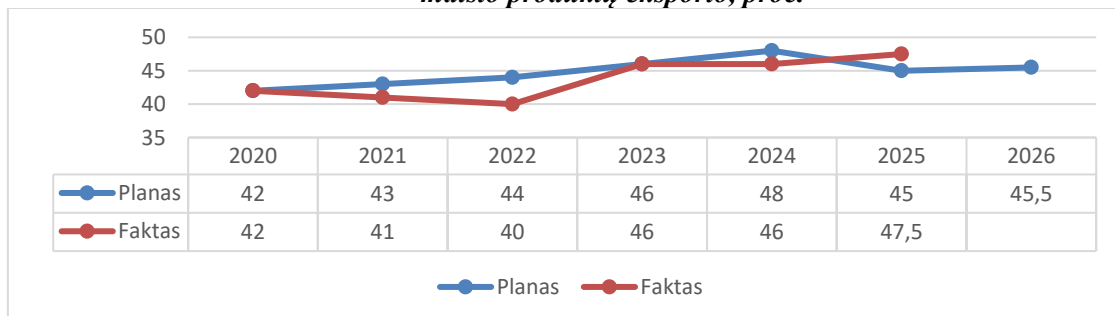
5 pav. Pridėtinė vertė, tenkanti vienai faktiškai dirbtai valandai žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose, palyginti su ES valstybėmis narėmis (perkamosios galios standartais), vieta ES

Duomenų šaltinis – VDA (2025 m. pateikiami išankstiniai duomenys, galutiniai duomenys bus žinomi 2026 m. spalio mėn.)

Rodiklyje *Lietuviškos kilmės perdirbtų žemės ūkio ir maisto produktų eksporto dalis bendrame lietuviškos kilmės žemės ūkio ir maisto produktų eksporte* 2025 m. stebėta ilgalaikės rodiklio reikšmių didėjimo tendencijos tęsa. Palyginti su 2024 m., rodiklio reikšmė padidėjo 1,5 procentinio punkto. Šį padidėjimą lėmė 4,6 proc. padidėjusi lietuviškos kilmės perdirbtų žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė bei 0,9 proc. sumažėjusi lietuviškos kilmės neperdirbtų žemės ūkio produktų eksporto vertė. Tikėtina, kad rodiklio reikšmės toliau didės, ypač reikšmingas padidėjimas būtų pasiektas, jeigu būtų perdirbama didelė dalis šiuo metu eksportuojamų javų ir rapsų. Vis dėlto šiam tikslui pasiekti reikalingos didelės ir rizikingos investicijos. Rezultatų palyginti su ES nėra galimybių (6 pav.).

6 pav. Lietuviškos kilmės perdirbtų žemės ūkio produktų eksportas, dalis nuo viso žemės ūkio ir maisto produktų eksporto, proc.

Duomenų šaltinis – VDA (2025 m. pateikiami išankstiniai duomenys, galutiniai duomenys bus žinomi 2026 m. spalio mėn.)

Įgyvendinant šį uždavinį buvo vykdomos 2 pažangos priemonės:

15-001-01-14-01 (PP) Nustatyti ir įdiegti į gamybą tvarios žemės ūkio gamybos ir perdirbimo principus, užtikrinant produktyvumą ir konkurencingumą vietos ir eksporto rinkose.

Pažangos priemonę sudaro 16 įgyvendinimo veiklų: Remti investicijas į žemės ūkio valdas; Remti investicijas į smulkių-vidutinių ūkių plėtrą; Remti investicijas į labai smulkių ūkių plėtrą; Rekonstruoti melioracijos sistemas diegiant reguliuojamą drenažą; Prevenciškai sumažinti galimų gaivalinių nelaimių, klimato kaitos nepalankius padarinius; Remti investicijas į žemės ūkio produktų perdirbimą; Remti investicijas į bioekonomikos verslus; Remti jaunųjų ūkininkų įsikūrimą; Kompensuoti pasėlių, augalų ir gyvūnų draudimo įmokas; Remti savitarpio pagalbos fondus; Skatinti bendruomenių inicijuotą vietos plėtrą (LEADER); Remti sumanaus kaimo strategijų įgyvendinimą; Plėtoti Europos inovacijų partnerystę kuriant ir diegiant inovacijas žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje; Remti parodomuosius projektus ir informacinę veiklą; Remti mokymą ir įgūdžių įgijimą; Remti konsultavimo paslaugas.

Priemonėje buvo stebimi 5 rodikliai.

R-15-001-01-14-01-01 Ūkių, gaunančių investicinę paramą restruktūrizavimui ir modernizavimui, įskaitant išteklių naudojimo efektyvumo didinimą, dalis nuo bendro ūkių skaičiaus (proc.). – 2025 m. planas – 0,38, faktas – 0,87;

R-15-001-01-14-01-02 Kaimo įmonių, įskaitant bioekonomikos įmones, sukurtų naudojančių bendrosios žemės ūkio politikos parama, skaičius – 2025 m. planas – 10,0, faktas – 37;

R-15-001-01-14-01-03 Ūkių, remiamų pagal bendrąją žemės ūkio politiką, rizikos valdymo priemones, dalis nuo bendro ūkių skaičiaus (proc.) – 2025 m. planas – 0,48, faktas – 1,8;

R-15-001-01-14-01-04 Bendrosios žemės ūkio politikos projektais remiamas naujų darbo; vietų jaunesiems ūkininkams kūrimas, vnt. – 2025 m. planas – 1991, faktas – 8442;

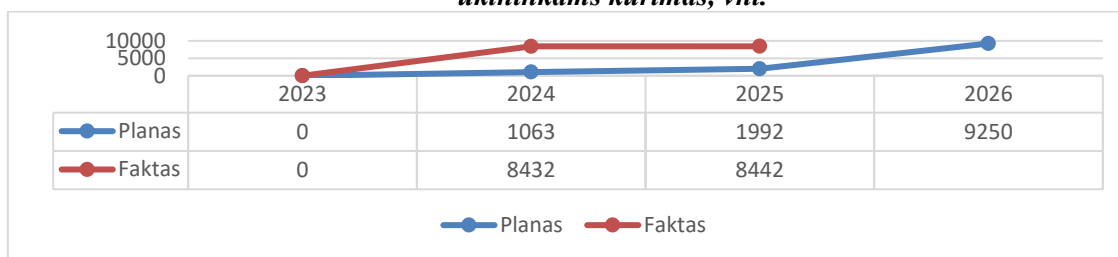
R-15-001-01-14-01-05 Asmenų, gaunančių paramą konsultacijoms, mokymams, keitimuisi žiniomis vykdyti arba dalyvaujančių Europos inovacijų partnerystės veiklos grupėse, skaičius vnt. – 2025 m. planas – 7140, faktas – 8532.

Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. pabaigos paraiškų priėmimas prasidėjo visose pažangos priemonės veiklose, paskelbta kvietimų už 780,6 mln. Eur, patvirtinta paraiškų už 252,7 mln. Eur. Veiklos nukreiptos į tvarią Lietuvos žemės ir maisto ūkio plėtrą, didinant sektoriaus pridėtinę vertę ir konkurencingumą, remiant perspektyvių ūkių (ypač smulkių ir vidutinių) pajamas, ūkių modernizavimą, kuriant gyvybingą, ūkininkavimui, verslui patrauklų kaimą.

Siekiant spręsti kartų kaitos problemas žemės ūkyje, buvo remiami jaunesni ūkininkai (iki 40 m. amžiaus), pradėdantys veiklą žemės ūkio sektoriuje. Per 2025 m. patvirtinta paraiškų 398 jaunųjų ūkininkų ūkiams įkurti, jiems išmokėta 22,5 mln. Eur (nuo laikotarpio pradžios jau išmokėta 47 proc. visam laikotarpiui skirtų lėšų).

Pažangos priemonės rodiklio *Bendrosios žemės ūkio politikos projektais remiamas naujų darbo vietų jaunesiems ūkininkams kūrimas* (iš jų naujų darbo vietų sukūrimas, įgyvendinant kaimo plėtros intervencinę priemonę „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“) faktinė 2025 m. reikšmė, lyginant su planuota, padidėjo dėl 2024 m. pakeistos rodiklio skaičiavimo metodikos. Remiantis Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano (toliau – SP) planavimo metu galiojusia tvarka, į rodiklį galėjo būti įskaityti tik tie jaunesni ūkininkai, kurie bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) paramą gavo pirmą kartą, o pagal atnaujintą metodiką – 2025 m. įskaitomi ir tie jaunesni ūkininkai, kuriems išmokos pradėtos mokėti ankstesniu BŽŪP paramos laikotarpiu ir tęsiamos pagal SP. Be to, 2025 m. SP buvo patikslinta šio rodiklio planuojama reikšmė 2025 m. – 8470, kuri neatsispindėjo 2025–2027 m. SVP, bet yra patikslinta 2026–2028 m. SVP (7 pav.).

7 pav. Bendrosios žemės ūkio politikos projektais remiamas naujų darbo vietų jauniems ūkininkams kūrimas, vnt.

Duomenų šaltinis – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA)

Veikloje „Investicijos į žemės ūkio valdas“ per 2025 m. priimtos 268 paraiškos ir išmokėta 61,8 mln. Eur. (per visą veiklos gyvavimo laikotarpį jau išmokėta 30 proc. visos paramos sumos). Planuojama, kad ir toliau veiklos įgyvendinimas vyks sparčiu tempu. Labai smulkių ir smulkių-vidutinių ūkių plėtrai priimtos 468 paraiškos ir per 2025 m. išmokėta apie 22 mln. Eur. Siekiant tobulinti ūkininkų žinias ir gebėjimus buvo remiamos konsultacijos, mokymai, žinių ir gerosios praktikos sklaida bei keitimasis žiniomis ir patirtimi dalyvaujant Europos inovacijų partnerystės, mokymų, konsultavimo ir parodomuosiuose projektuose. Žinių ir inovacijų sklaidos veikloms iš viso per 2025 m. patvirtinta 1150 paraiškų už 2,2 mln. Eur, išmokėta 1,98 mln. Eur.

Įgyvendinant 49 vietos plėtros strategijas pagal veiklą „Bendruomenių inicijuotą vietos plėtra“ (LEADER) per 2025 m. išmokėta 8,6 mln. Eur. Remiant Sumanaus kaimo strategijas su integruotais sumanių kaimų projektais, 2,3 mln. Eur parama buvo skirta 4 sumanių kaimų strategijoms, kurias partnerystės principu įgyvendina 17 projektų vykdytojų. Rizikos valdymo veiklose patvirtintos 178 paraiškos už 760 tūkst. Eur ir išmokėta 771 tūkst. Eur. Ši parama yra ypač aktuali bei motyvuoja ūkius drausti pasėlius ir ūkinius gyvūnus, nes apsidraudusieji gali susigrąžinti didžiąją dalį draudimo įmokos sumos.

15-001-01-14-03 (PP) Sudaryti sąlygas perspektyvioms, konkurencingoms ir patrauklioms tvarios žvejojimo, darnios akvakultūros, saugaus žuvininkystės produktų tiekimo veikloms ir panaudoti mėlynosios ekonomikos teikiamas galimybes žvejojimo ir akvakultūros regionuose.

Pažangos priemonę sudaro 10 veiklų: Investicijos į tvarų žvejojimo verslą; Paukščius apsaugančių žvejojimo valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos; Laikinas žvejojimo veiklos nutraukimas; Mokslo atstovų ir akvakultūros įmonių bendradarbiavimo veiklos; Gamybinės investicijos (ilgalaikis turtas) į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas; Investicijos į žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimą; Gamintojų organizacijų veiklos skatinimas; Rinkų priemonės (įskaitant skirtas geresniam atsekamumui ir kokybei užtikrinti); Vietos plėtros strategijų rengimas; Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas.

Priemonėje buvo stebimi 3 rodikliai:

R-15-001-01-14-03-01 Subjektų, didinančių išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje, skaičius, vnt. – 2025 m. planas – 5, faktas – 16;

R-15-001-01-14-03-02 Inovacijų žuvininkystės sektoriuje, kurioms sudarytos sąlygos (naujų produktų, paslaugų, procesų, verslo modelių ar metodų), skaičius, vnt. – 2025 m. planas – 6, faktas – 3;

R-15-001-01-14-03-03 Naujai sukurtų akvakultūros gamybos pajėgumų dydis (tonos) – 2025 m. planas – 200, faktas – 0.

Per priemonės gyvavimo laikotarpį iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškų priėmimas vyko 8 iš 10 veiklų (veikla „Investicijos į žvejojimo ir akvakultūros produktų perdirbimą“ nebus įgyvendinama vadovaujantis 2024 m. atlikto pakartotinio finansinių instrumentų išankstinio

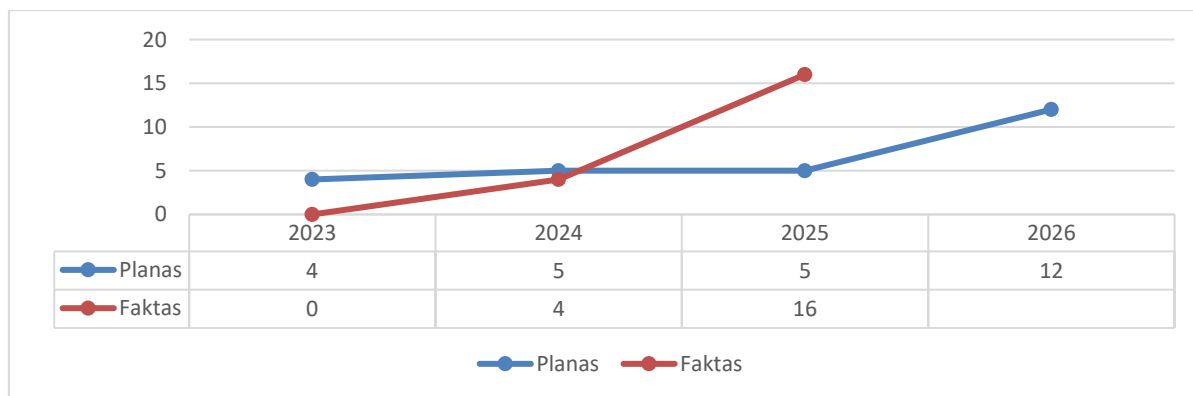
vertinimo rezultatais). Paskelbta kvietimų už 31,8 mln. Eur, 2025 m. gruodžio 31 d. patvirtinta paraiškų už 16 mln. Eur, išmokėta – 3,8 mln. Eur.

Šia pažangos priemone siekiama išlaikyti ir skatinti aplinkosauginiu, ekonominiu ir socialiniu požiūriu tvarią žuvininkystės produktų gamybą 2021–2027 m. Teikiant finansinę paramą remiamos investicijos laive ir (arba) krante, skirtos sugautų žuvų pridėtinei vertei didinti; sugautų žuvų kokybei išsaugoti ir (arba) pagerinti; nepageidaujamos priegaudos panaudojimui, tvarkymui; pažangių technologijų, prisidedančių prie poveikio aplinkai mažinimo, diegimui žvejybos laivuose; mokslo atstovų ir akvakultūros įmonių bendradarbiavimui. Remiami taikomieji moksliniai tyrimai, kurie skirti skatinti mokslininkų ir žvejų keitimąsi žiniomis, sprendžiant aktualias akvakultūros sektoriaus problemas.

2025 m. įsibėgėjo veiklos „Investicijos į tvarų žvejybos verslą“ įgyvendinimas – patvirtinta 18 paraiškų už 841 tūkst. Eur. Išmokėta 372 tūkst. Eur. Paukščius apsaugančių žvejybos valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos veikloje 2025 m. priimtose ir pasirašytose 28 paraiškos už 41,4 tūkst. Eur. Visa suma jau išmokėta. Gamybinių investicijų į tvarią akvakultūros gamybą veikloje 2025 m. patvirtintos 2 paraiškos už 6,4 mln. Eur, o išmokėta 1,3 mln. Eur. Toliau sėkmingai tęsiasi veiklos Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas (vietos projektų įgyvendinimas) – patvirtintos 28 paraiškos už 1,8 mln. Eur. Išmokėta 520,4 tūkst. Eur.

Analizuojant rodiklį *Subjektų, didinančių išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje, skaičius, vnt.* 2025 m. įsibėgėjo priemonės veiklą, kuriose numatyta didinti išteklių naudojimo efektyvumą, įgyvendinimas (2025 m. pasirašytos 67 naujos paramos teikimo sutartys (iš viso 89). Buvo baigti įgyvendinti 2024 m. nebaigti, 2025 m. suplanuoti įgyvendinti, ir dalis 2026 m. planuotų baigti įgyvendinti projektų, todėl planuotas rodiklio pasiekimas viršytas. Tai atsispindi ir rodiklio rezultatuose – 2025 m. planas – 5, faktas – 16 (8 pav.).

8 pav. Subjektų, didinančių išteklių naudojimo efektyvumą gamybos ir (arba) perdirbimo veikloje, skaičius, vnt.

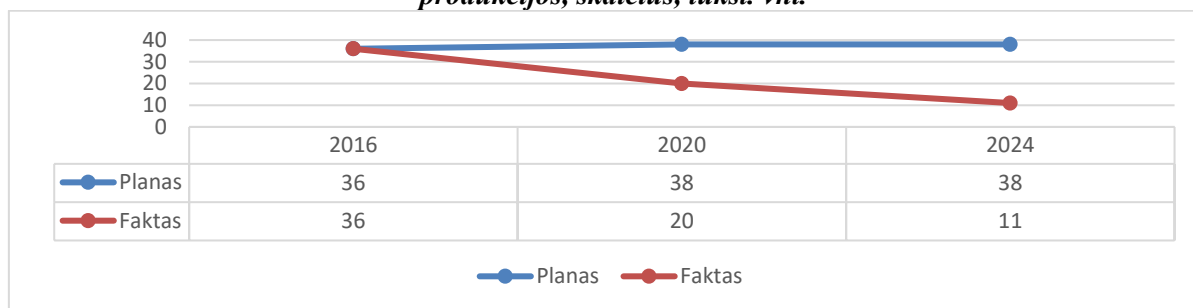
Duomenų šaltinis – NMA

Uždavinio mastu išlaikyta planuota ES vieta (perkamosios galios standartais) pagal pridėtinę vertę, tenkančių vienai faktiškai dirbtai valandai žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuose, išliekanti stabili lietuviškos kilmės perdirbtų žemės ūkio ir maisto produktų eksporto dalis bendrame lietuviškos kilmės žemės ūkio ir maisto produktų eksporte leidžia teigti, jog didinant žemės ūkio, maisto pramonės, žuvininkystės sektoriuose sukuriama pridėtinę vertę bei konkurencingumą Ministerija prisidėjo prie NPP 1 strateginio tikslo – *Pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis, inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir didinti šalies tarptautinį konkurencingumą* – įgyvendinimo.

Pažangos uždavinys 15-001-02-12 *Didinti vietos maisto produktų pasiūlą ir plėtoti veiksmingą jų trumpųjų tiekimo grandinių sistemą*

Buvo matuojamas vienu rezultato rodikliu R-15-001-02-12-01 *Ūkininkų ir šeimos ūkių, kurie tiesiogiai vartotojams parduoda daugiau kaip 50 proc. savo produkcijos, skaičius (tūkst. vnt.)*. Šis rodiklis buvo skaičiuojamas kas 4 metus (2024 m. faktinės reikšmės paskelbtos 2025 m.). Nuo 2016 m. stebima rodiklio reikšmių mažėjimo tendencija. Ši tendencija susijusi su smulkių šeimos ūkių mažėjimu. Galimos ir kitos priežastys – dalis ūkių galimai apskritai nustojo gaminti produkciją pardavimui, dalis ūkių galėjo pereiti prie netiesioginių pardavimų vartotojams. Pažymėtina, kad rodiklis nėra santykinis, todėl mažai tikėtina, kad vystantis ekonomikai, ūkiams stambėjant ir specializuojantis, ieškant įvairių pardavimo kanalų, didėtų skaičius šeimos ūkių, kurie didžiąją produkcijos dalį parduoda tiesiogiai vartotojams. Mažėjančios rodiklio reikšmės taip pat gali būti nevisiškai tikslios dėl statistinių priežasčių – rodiklis vertinamas apklausiant ūkininkus, o ne pagal faktinius produkcijos pardavimus, todėl ūkininkai gali skirtingai vertinti, kas yra tiesioginis pardavimas vartotojams (9 pav.).

9 pav. Ūkininkų ir šeimos ūkių, kurie tiesiogiai vartotojams parduoda daugiau kaip 50 proc. savo produkcijos, skaičius, tūkst. vnt.

Duomenų šaltinis – VDA. Pastaba – su ES vidurkiu palyginti nėra galimybių.

Įgyvendinant šį uždavinį 2025 m. buvo vykdoma 1 pažangos priemonė.

15-001-02-12-01 (PP) priemonė *Didinti produkcijos pridėtinę vertę remiant ekologišką, sveikatai palankių ir kokybiškų maisto produktų gamybą bei vartojimą.*

Pažangos priemonę sudaro 2 veiklos: Skatinti trumpas tiekimo grandines; Remti ekologinę akvakultūros gamybą.

Priemonėje buvo stebimi 2 rodikliai:

R-15-001-02-12-01-01 *Ūkių, dalyvaujančių pagal bendrąją žemės ūkio politiką remiamose gamintojų grupėse, gamintojų organizacijose, vietos rinkose, trumpose tiekimo grandinėse ir kokybės sistemose, dalis nuo bendro ūkių skaičiaus (proc.) – 2025 m. planas – 0,05, faktas – 0,01;*

R-15-001-02-12-01-02 *Ploto, kuriame paskatinta ekologinės akvakultūros gamyba, dydis (km²) – 2025 m. planas – 48, faktas – 46,37.*

Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškų priėmimas vyko pagal abi veiklas. Per visą laikotarpį buvo paskelbta kvietimų už 19,7 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 2,2 mln. Eur.

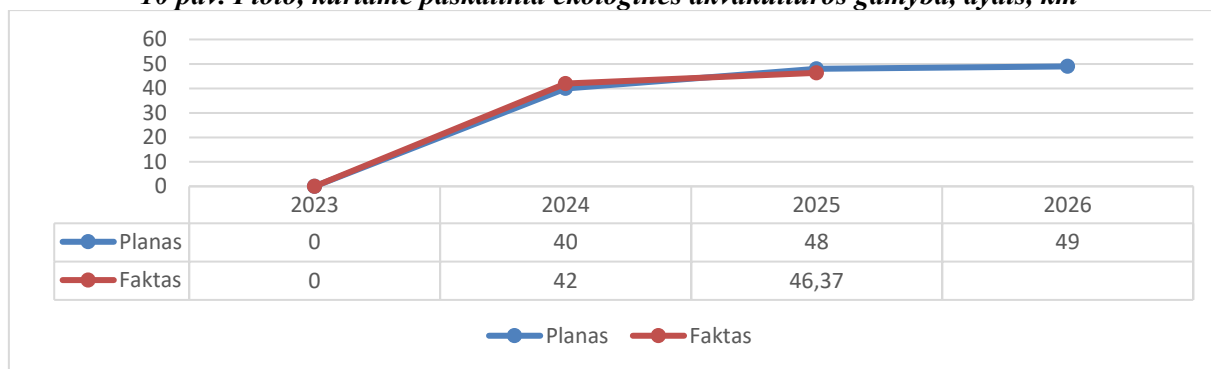
Priemonės pažangos lėšomis skatinama trumpųjų tiekimo grandinių plėtra, tokiu būdu skatinant ūkininkų bendradarbiavimą ir Lietuvoje užauginto maisto tiekimą vartotojams. Žuvininkystės sektoriuje siekiama, remiant ekologinę akvakultūros gamybą, didinti ekologinės akvakultūros produkcijos dalį, akvakultūros subjektų dalyvavimą ES lygiu pripažintose ir nacionalinėse maisto kokybės sistemose, skatinant aplinkosaugines funkcijas atliekančios akvakultūros plėtojimą, remiant biologinės įvairovės išsaugojimui ir poveikiui natūraliems vandens telkiniams mažinti reikalingų gamtotvarkos priemonių įgyvendinimą.

Pagal veiklą „Trumpos tiekimo grandinės“ 2025 m. pabaigoje vykusio kvietimo metu gauta 11 paraiškų (už 1,6 mln. Eur), kurios yra vertinamos. Planuojama, kad toliau priemonės įgyvendinimas vyks spartesniu tempu, nes 2025 m. daug dėmesio buvo skirta priemonės įgyvendinimo sąlygoms supaprastinti (praplėstas pareiškėjų ratas, padidintas paramos intensyvumas jauniems ūkininkams ir smulkiems ūkiams, atlikti kiti priemonės populiarumą skatinantys veiksmai).

2025 m. pagal veiklą „Remti ekologinę akvakultūros gamybą“ paraiškos nebuvo priimanos, bet buvo išmokėta 1,2 mln. Eur. Per visą veiklos įgyvendinimo laikotarpį paskelbta kvietimų už 4,2 mln. Eur, priimta ir patvirtinta 15 paraiškų (15 paraiškų patvirtinta dar 2024 m., tačiau projektai yra ilgalaikiai ir bus įgyvendinami iki 2027 m. pabaigos), o išmokėta 2,2 mln. Eur.

Analizuojant priemonės rodiklį *Ploto, kuriame paskatinta ekologinės akvakultūros gamyba, dydis (km²)* 2025 m. dalis ploto, kuriame paskatinta ekologinė gamyba, dar buvo pereinamojo prie ekologinės gamybos laikotarpio, todėl neįsikaitytas į pasiekimo rodiklį. Tai atsispindi ir rodiklio rezultatuose – 2025 m. planas – 48, faktas – 46,37 (10 pav.).

10 pav. Ploto, kuriame paskatinta ekologinės akvakultūros gamyba, dydis, km²

Duomenų šaltinis – NMA

Apžvelgiant uždavinį atkreiptinas dėmesys, kad pažangos uždavinio rodiklio *Ūkininkų ir šeimos ūkių, kurie tiesiogiai vartotojams parduoda daugiau kaip 50 proc. savo produkcijos, skaičius (tūkst. vnt.)* faktinės reikšmės už 2024 m. (2025 m. duomenimis) dėl ūkių stambėjimo ženkliai skiriasi nuo planuotų, todėl galima teigti, jog *didinant vietos maisto produktų pasiūlą ir plėtojant veiksmingą jų trumpųjų tiekimo grandinių sistemą* Ministerija tik iš dalies prisidėjo prie NPP 2 strateginio tikslo – *didinti gyventojų socialinę gerovę ir įtraukti, stiprinti sveikatą ir gerinti Lietuvos demografinę padėtį – įgyvendinimo.*

Pažangos uždavinys 15-001-06-02 Plėtoti tvarų ir bioekonomikos principais paremtą ūkininkavimą visose žemės ūkio šakose

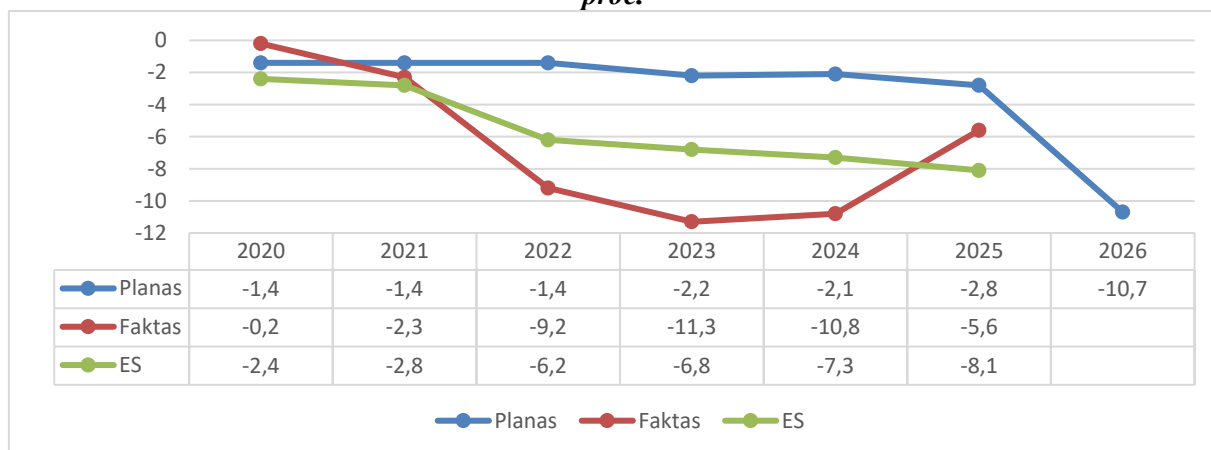
Buvo matuojamas 6 poveikio rodikliais: *E-15-001-06-02-01 Žemės ūkio sektoriuje išmetamo ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.*, *E-15-001-06-02-02 Dėl žemės ūkio veiklos išmetamo NH₃ kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.*, *E-15-001-06-02-03 Agrarinėse teritorijose gyvenančių paukščių populiacijų indekso pokytis*, *E-15-001-06-02-04 Vidutinio humusingumo plotų žemės ūkio naudmenose dalis reprezentatyvioje šalies teritorijoje, proc.*, *E-15-001-06-02-05 Žemės naudmenų ir miškininkystės sektoriuose absorbuotas ŠESD kiekis, mln. t. CO₂ ekv. ir E-15-001-06-02-07 Naudojamų ekologinio žemės ūkio naudmenų dalis nuo žemės ūkio produkcijos gamintojų naudojamų žemės ūkio naudmenų, proc.*

Žemės ūkio sektoriuje išmetamų ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc. Remiantis išankstiniais duomenimis, 2024 m., palyginti su 2005 m., ŠESD emisijos žemės ūkio sektoriuje sumažėjo beveik 11 proc. Pastaraisiais metais žemės ūkyje emisijų mažinimo priemonių apimtys pasiekė optimalias ribas ir ateityje, norint didinti ŠESD mažinimo ambiciją,

žemės ūkis susidurtų su neįveikiamomis užduotimis. ŠESD emisijų sumažinimo proveržis žemės ūkyje įvyko 2022 m. dėl augančių apimčių tvaresnio ūkininkavimo būdo – bearimio ūkininkavimo, kuris suteikia galimybę sumažinti mineralinių trąšų poreikį 10–30 proc. ir apie 20–30 proc. naudojamų degalų kiekį žemės ūkyje. Antras pagal svarbą veiksnys, nulėmęs žemės ūkio emisijų sėkmingą sumažinimą, yra 2023 m. nustatytų nacionalinių emisijų veiksmų taikymas dirbamajai žemei, pievoms, ganykloms ir organiniams dirvožemiams. Prie emisijų mažinimo rodiklio įgyvendinimo taip pat prisidėjo SP priemonės („ekologinės sistemos“), kurias pradėjus įgyvendinti išaugo tvariam žemės ūkiui būdingų veiklų apimtys, tai yra tarpinių pasėlių, pasėlių su išėliais ir patobulintų sėjomainų pasėlių plotai, dėl to sumažėjo ir mineralinių trąšų naudojimas ir emisijos iš dirvožemio.

Ekologinių produktų gamyba yra susijusi su gamtai palankiais ūkininkavimo metodais ir turi įtakos ŠESD emisijų mažinimui, tačiau ekologinės produkcijos gamyboje panaudojamų žemės ūkio naudmenų plotas 2024 m. išliko apie 1,3 proc. mažesnis, lyginant su 2020 m., ir ši veikla 2024 m. dar nepasiekė 2020 m. buvusio lygio ŠESD emisijų mažinimo srityje. Geriausią ŠESD mažinimo efektą žemės ūkio veikloje sukuria bearimių technologijų taikymas, durpžemių pavertimas pievomis, eroduotos žemės apsėjimas daugiametėmis pievomis, hidrologinio režimo atkūrimas durpynuose, mineralinių trąšų panaudojimo optimizavimas, ekologinės gamybos plėtra, pasėlių įvairinimas, tarpinių pasėlių ir išėlių auginimas bei mėšlo ir kitų bioskaidžių atliekų racionalus tvarkymas ir panaudojimas (11 pav.).

11 pav. Žemės ūkio sektoriuje išmetamų ŠESD kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.

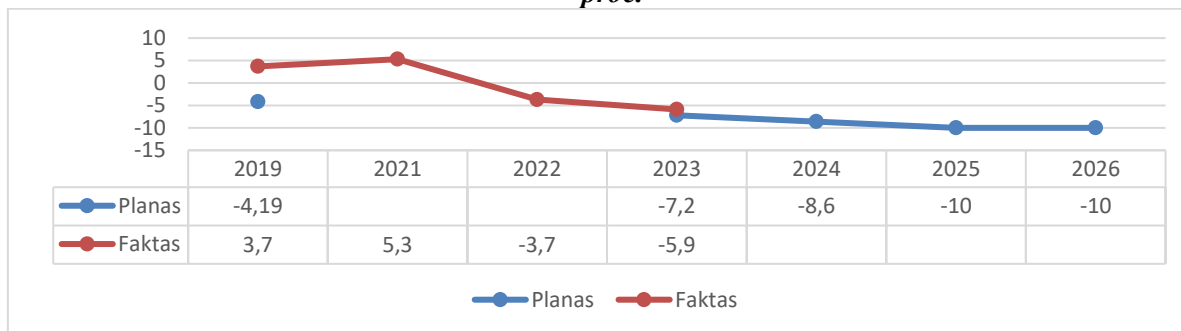

Duomenų šaltinis – Aplinkos apsaugos agentūra (2025 m. išankstiniai duomenys, galutiniai duomenys bus žinomi 2027 m.)

Siekdama įgyvendinti rodiklį *Dėl žemės ūkio veiklos išmetamo NH₃ kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.* Ministerija 2025 m. vykdė 4 testines oro taršos amoniako dujomis mažinimo priemones bei 20 Nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane (toliau – NEKSVP) numatytų priemonių.

Pagal NEKSVP priemones 2025 m. buvo įgyvendinamos SP numatytos ekologinės sistemos, kuriose dalyvaujant draudžiama naudoti mineralines ir (ar) organines trąšas arba ribojamas augalų apsaugos produktų bei trąšų naudojimas, kuris turėjo netiesioginį poveikį emisijų sumažinimui. Pagal Aplinkos apsaugos agentūros teikiamus duomenis, nacionalinis amoniako kiekio 2023 m. pokytis, palyginti su 2005 m., sudarė -7,2 proc., iš žemės ūkio veiklos – -5,9 proc. ir išmetamo teršalo kiekį lemia mineralinių azoto trąšų naudojimas ūkiuose (12 pav.).

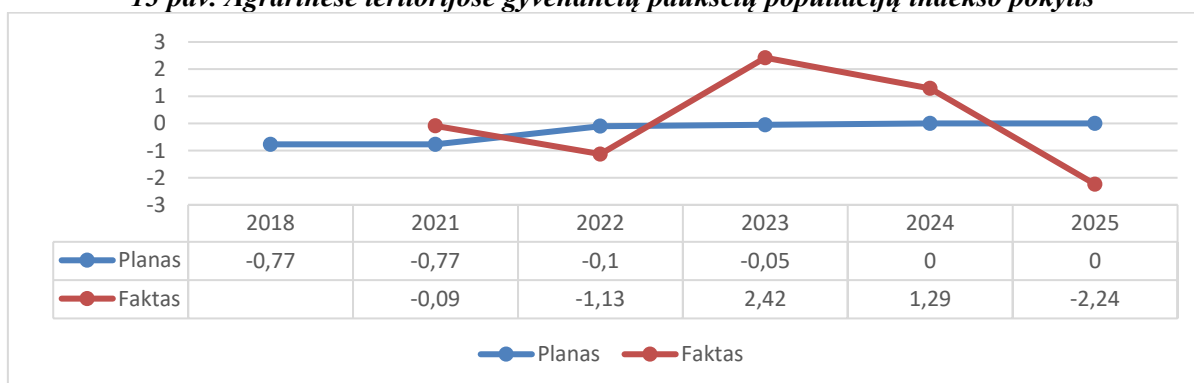
12 pav. Dėl žemės ūkio veiklos išmetamo NH₃ kiekio pokytis, palyginti su 2005 m. išmestu kiekiu, proc.

Duomenys – Aplinkos apsaugos agentūra

Rodiklis *Agrarinėse teritorijose gyvenančių paukščių populiacijų indikatorius* pokytis skaičiuojamas nuo 2018 m. NPP stebėsenos tikslais. Skaičiuojant šį indikatorius vertinama 14 agrarinėse teritorijose gyvenančių paukščių rūšių gausa, palyginti su referenciniais 2000 m. Agrarinio kraštovaizdžio paukščių populiacijų indikatorius (toliau – AKPPI) faktinė reikšmė už 2025 m. yra 46,7 proc., AKPPI pokytis – -2,24 proc., palyginti su 2024 m. AKPPI reikšme. Bendra AKPPI rūšių populiacijų gausa svyravo. Prie poveikio rodiklio įgyvendinimo prisidėjusios Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos (toliau – KPP) priemonės ir prisidedančios SP priemonės, susijusios su aplinka ir klimato kaita bei aplinkosaugos direktyvų įgyvendinimu, yra teigiamą įtaką paukščių populiacijoms ir taip pat kitai biologinei įvairovei darantis veiksnys. Vis tik bendras poveikis dėl įgyvendinamų priemonių nedidelių apimčių yra nežymus (13 pav.).

13 pav. Agrarinėse teritorijose gyvenančių paukščių populiacijų indekso pokytis

Duomenys – Lietuvos ornitologų draugija

Vidutinio humusingumo plotų žemės ūkio naudmenose dalis reprezentatyvioje šalies teritorijoje, proc. Gerinant dirvožemio savybes labai svarbu gerinti ir tuo pat metu stebėti dirvožemio humusingumo pasikeitimą, nes humusas yra pagrindinis dirvos derlingumo veiksnys. Tačiau dirvožemio humusingumas yra lėtai kintanti dirvožemio savybė, todėl vidutinio humusingumo plotų stebėseną vykdoma tik kas penkerius metus (stebėsenos tyrimai planuojami 2026 m. SP yra patvirtintos ekologinės sistemos, tiesiogiai susijusios su dirvožemio apsauga ir jo tvariu naudojimu bei humusingumo didinimu (kompleksinė ekologinė sistema „Veiklos ariamojoje žemėje“ (veiklos „Augalų kaita“, „Tarpiniai pasėliai“, „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“, „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“), „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“). 2023 m. buvo patvirtintas Dirvožemio tvaraus naudojimo veiksmų planas, kuriame numatyti šeši uždaviniai, kuriuos įgyvendinant iki 2030 m. būtų sprendžiami žemės ūkyje naudojamo dirvožemio geros būklės užtikrinimo klausimai ir vienas iš jų – išsaugoti ir didinti dirvožemio humusingumą.

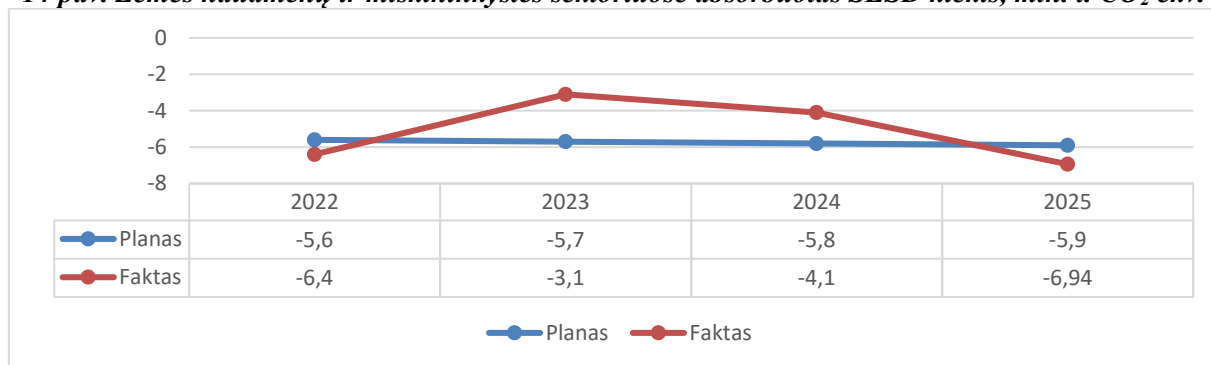
2021 m. Nacionalinėje žemės išteklių stebėsenos ataskaitoje pateikti vidutinio humusingumo plotai Lietuvoje sudarė 39,54 proc.

Žemės naudmenų ir miškininkystės sektoriuose absorbuotas ŠESD kiekis, mln. t. CO₂ ekv.

Skaičiuojant Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (toliau – ŽNŽNKM) sektoriaus absorbcijas, atskirai absorbcijų kiekis iš žemės ūkio veiklos nėra skaičiuojamas, nes dažnu atveju sektorių veiklų galutinis efektas persipina. 2020–2022 metais Lietuvoje bendros CO₂ absorbcijos buvo pakankamai stabilios ir siekė daugiau kaip -6 Mt CO₂ ekv. 2023 m. pastebimai sumažėjo miško žemėje absorbcijų kiekis, todėl bendras absorbcijų kiekis ŽNŽNKM sektoriuje sumažėjo daugiau kaip 2 kartus ir sudarė tik -3,1 Mt CO₂ ekv. 2024 ir 2025 metais ŽNŽNKM sektoriui pavyko vėl nuosekliai atkurti CO₂ absorbcavimo potencialą ir 2024 m. CO₂ absorbcijos padidėjo 32 proc., o 2025 m. (išankstiniais duomenimis) – 69 proc. lyginant su ankstesniais metais. Remiantis modeliavimo rezultatais 2026 m. CO₂ absorbcijos turėtų išlaikyti 2025 metų lygį.

Absorbcijos tikslo įgyvendinimą žemės ūkio srityje labiausiai skatina SP taikomos ekologinės schemos. Kadangi vertinimuose yra taikoma prielaida, kad brandžių miškų absorbcinių savybių potencialas mažėja, nesimant papildomų veiksmų (pvz., miškų plotų ir žalios paklotės plotų didinimo), CO₂ absorbcavimas Lietuvoje gali tapti rimtu iššūkiu (14 pav.).

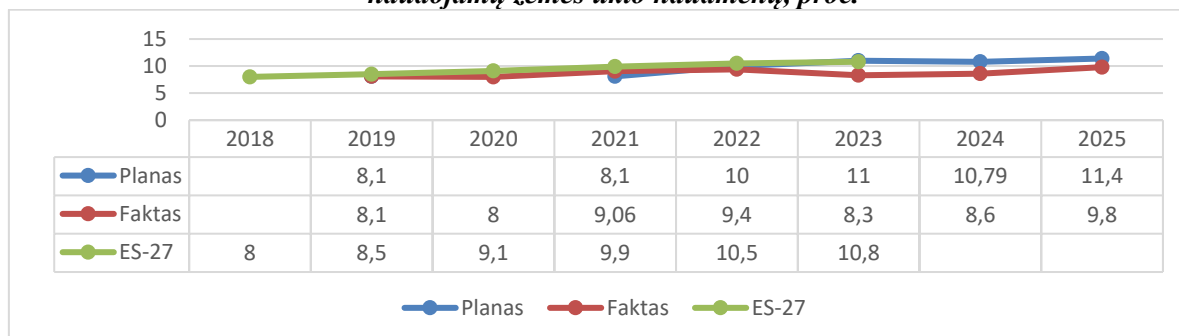
14 pav. Žemės naudmenų ir miškininkystės sektoriuose absorbuotas ŠESD kiekis, mln. t. CO₂ ekv.

Duomenų šaltinis – Aplinkos apsaugos agentūra

Rodiklis *Naudojamų ekologinio žemės ūkio naudmenų dalis nuo žemės ūkio produkcijos gamintojų naudojamų žemės ūkio naudmenų 2025 m.* siekė 9,8 proc. Planuota rodiklio reikšmė (11,4 proc.) nebuvo pasiekta, tačiau, palyginti su 2024 m., stebimi teigiami pokyčiai. Nors geopolitinė situacija neigiamai paveikė ekologinės produkcijos paklausą, o ekologinės gamybos sektorius plėtojosi lėčiau nei planuota, 2025 m. išsiskiria vienu ryškiausių ekologinės gamybos plotų augimo šuolių per visą laikotarpį – sertifikuotas ekologiškai dirbamos žemės plotas palyginti su 2024 m. padidėjo apie 34 tūkst. ha. EUROSTAT duomenimis, bendri ES sertifikuotų ekologiškų pasėlių plotai už 2024–2025 m. nėra pateikti, todėl nėra galimybės palyginti Lietuvos ir ES šio rodiklio pokyčių (15 pav.).

15 pav. Naudojamų ekologinio žemės ūkio naudmenų dalis nuo žemės ūkio produkcijos gamintojų naudojamų žemės ūkio naudmenų, proc.

Duomenų šaltinis – EUROSTAT

Įgyvendinant šį pažangos uždavinį 2025 m. buvo vykdytos šios pažangos priemonės:

15-001-06-02-01 (PP) *Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas žemės ūkio ir miškininkystės veikloje.*

Pažangos priemonę sudaro 4 veiklos: Skatinti ekologinį ūkininkavimą; Remti tvarias investicijas į žemės ūkio valdas; Kuro sąnaudų mažinimas plėtojant bearimą žemės dirbimą; Pažangos priemonėje planuojamų veiklų pagrįstumo vertinimas.

Priemonėje buvo stebimi 6 rodikliai:

R-15-001-06-02-01-01 Žemės, kurioje naudojamos bearimės technologijos, ploto dalis nuo fiksuoto ariamosios žemės ploto 2020 m. (proc.) – 2025 m. planas – 68, faktas – 84;

R-15-001-06-02-01-02 Beakcizio kuro normų kiekio mažinimas, palyginti su 2021 m. sunaudojamo 300 mln. l (proc.) – 2025 m. planas – 1,0, faktas – 6,7;

R-15-001-06-02-01-04 Mineralinių trąšų naudojimo pokytis (sumažėjimas), palyginti su 2021 m. (proc.) – 2025 m. planas – 5,0, faktas – 33,05 (už 2024 m.);

R-15-001-06-02-01-05 Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami dirvožemį tvarkyti padedantys įsipareigojimai, kuriais siekiama pagerinti dirvožemio kokybę ir biotą (pvz., sumažinti žemės dirbimą, apsėti dirvas kultūriniais augalais, taikyti sėjomainą, be kita ko, ankštiniais augalais), dalis nuo bendro žemės ūkio naudmenų ploto (proc.) – (2025 m. planas – 35,73, faktas – 106,3;

R-15-001-06-02-01-07 Naudojamų žemės ūkio naudmenų, dėl kurių prisiimti remiami vandens telkinių kokybę užtikrinti padedantys įsipareigojimai, dalis nuo bendro žemės ūkio naudmenų ploto (proc.) – 2025 m. planas – 23,18, faktas – 30,9);

R-15-001-06-02-01-08 Ūkių, pagal bendrąją žemės ūkio politiką gaunančių paramą investicijoms, kuria prisidedama prie klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos, taip pat prie atsinaujinančiosios energijos ar biologinių medžiagų gamybos, dalis, proc. – 2025 m. planas – 0,05, faktas – 0,02.

Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d. paraiškos buvo priimamos visoms veikloms (išskyrus „Pažangos priemonėje planuojamų veiklų pagrįstumo vertinimas“). Per minėtą laikotarpį paskelbta kvietimų už 286,6 mln. Eur. Patvirtinta paraiškų už 189,3 mln. Eur ir išmokėta 178,8 mln. Eur.

Minėtos veiklos tiesiogiai ir prevenciškai prisideda prie klimato švelninimo ir prisitaikymo prie jo, skatinant diegti ir plėtoti tvarias inovatyvias žemės ūkio gamybos technologijas, didinant aukštos kokybės maisto produktų gamybą, biologinės įvairovės išsaugojimą, ekosistemų stabilumo palaikymą vengiant neigiamo poveikio aplinkai.

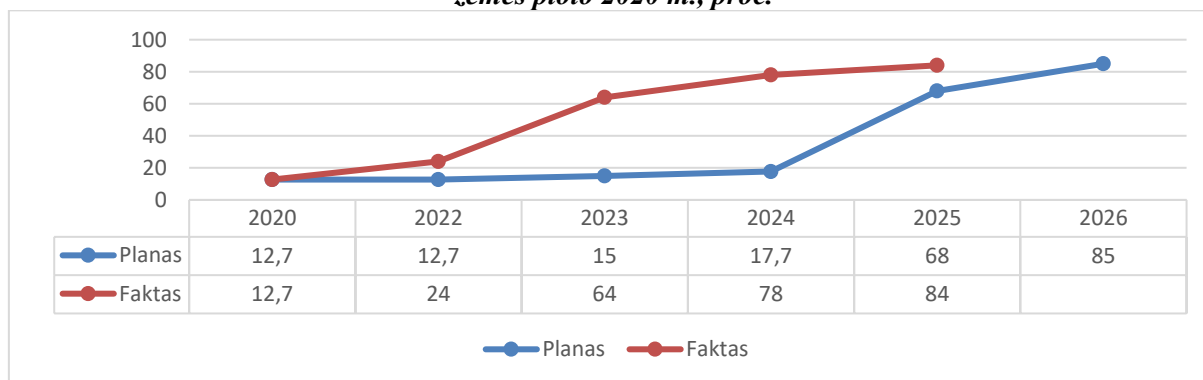
Remiamos tvarios investicijos gyvulininkystės sektoriuje prisidės prie ŠESD ir (ar) amoniako išmetimo mažinimo, oro kokybės gerinimo, atsinaujinančių energijos išteklių ir aplinkai nekenksmingų praktikų, susijusių su ūkinių gyvūnų auginimu ir mėšlo tvarkymu, taikymo. Pagal veiklą „Tvarios investicijos į žemės ūkio valdas“ ataskaitiniais metais buvo priimtose 43 paraiškos, bet patvirtintos tik 3. Išmokėta 8,5 mln. Eur. Per visą veiklos gyvavimo laikotarpį išmokėta 12,7 mln. Eur. – tai daugiau kaip 20 proc. visų veiklai skirtų lėšų. Planuojama, kad ateityje priemonės įgyvendinimo tempai ir lėšų išmokėjimas stabiliai augs.

2025 m. pagal veiklą „Ekologinis ūkininkavimas. Ekologinio ūkininkavimo tęstiniai įsipareigojimai“ patvirtinta 2863 paraiškos už 65,7 mln. Eur ir išmokėta 67,5 mln. Eur. Per veiklos gyvavimo laikotarpį išmokėta 53 proc. visų skirtų lėšų. Ekologinio ūkininkavimo plėtra vyko lėčiau nei numatyta, įgyvendinti korekciniai veiksmai, skirti šio sektoriaus skatinimui (padidintos kompensacinės išmokos už ekologinius plotus, peržiūrėtas jų mažinimo taikymas stambesniems ekologiniams ūkiams bei atliktas dviejų ekologinių sistemų integravimas į pažangos priemonę), prisidėjo prie teigiamos ekologinio ūkininkavimo plėtros krypties formavimo.

Modernizavimo fondo lėšomis plėtojant bearimą žemės dirbimą veikloje iš skirtų 30 mln. Eur per visą laikotarpį iki 2025 m. pabaigos jau paskelbta kvietimų už 30 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 16,2 mln. Eur.

Analizuojant rodiklį *Žemės, kurioje naudojamos bearimės technologijos, ploto dalis nuo fiksuoto ariamosios žemės ploto 2020 m. (proc.) (2025 m. planas – 68, faktas – 84)*, remiantis Paraiškų priėmimo informacinės sistemos duomenimis, bearimės technologijos 2020 m. buvo taikomos tik 245,0 tūkst. hektarų plote (arba 12,9 proc. nuo visos 1,9 mln. hektarų produkuojančios žemės ploto), o 2025 m. bearimų plotų apimtys jau sudarė daugiau kaip 1,6 mln. hektarų (arba 84 proc. nuo visos produkuojančios žemės ploto). Per 2021–2025 m. taikytos bearimų technologijų plėtrą skatinančios, tarpusavyje papildančios viena kitą priemonės, tokios kaip Modernizavimo fondo parama išigyjant tiesiogines ir juostines sėjamasias, SP kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikla „Neariminės tausojamosios žemdirbystės technologijos“ ir LIFE IP projekto „EnerLit“ populiarinimo-mokomoji veikla apie bearimes technologijas (lauko dienos), padėjo augalininkystėje pakelti ūkininkų susidomėjimą bearimėmis technologijomis ir paskatino jas išbandyti. Modernizavimo fondo investicinė priemonė bendrai paskatino bearimų plotų augimą apie 100–140 tūkst. ha (16 pav.).

16 pav. Žemės, kurioje naudojamos bearimės technologijos, ploto dalis nuo fiksuoto ariamosios žemės ploto 2020 m., proc.

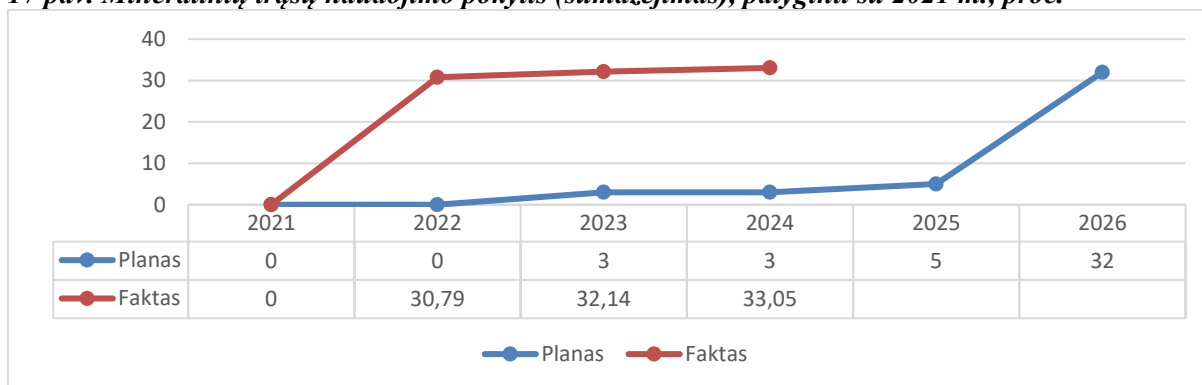

Duomenų šaltinis – VĮ Žemės ūkio duomenų centras

Mineralinių trąšų naudojimo pokytis (sumažėjimas), palyginti su 2021 m. (proc.) (2025 m. planas – 3, faktas – 33,05 (2024 m.).

Siekiant, kad pažangos priemonė prisidėtų prie tvaraus ūkininkavimo, būtina sudaryti sąlygas ūkininkams mažiau naudoti mineralinių trąšų. 2025 m. buvo įgyvendinamos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonė „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ (dalyvaujant draudžiama naudoti organines ir mineralines trąšas visoje valdoje) ir SP numatytos ekologinės sistemos (dalyvaujant draudžiama naudoti mineralines ir organines trąšas). Paminėtinos kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veiklos „Tarpiniai pasėliai“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“, ekologinės sistemos „Kompleksinė pievų ir šlapynių priežiūros schema“ ir „Ekstensyvus šlapynių tvarkymas“. Dalyvaujant ekologinėse sistemose „Ariamosios žemės keitimas pievomis, jų išlaikymas ir priežiūra“ ir „Daugiamečių pievų išlaikymas ir priežiūra“ draudžiama naudoti mineralines trąšas. Dalyvaujant priemonėje „Laukinių paukščių apsauga už „Natura 2000“ teritorijos ribų“ draudžiama naudoti mineralines ir organines trąšas. Mineralinių trąšų sumažėjimo pokytis paskaičiuotas 2024 m., nes VDA duomenis apie panaudotų mineralinių trąšų kiekį 2025 m. planuoja pateikti šių metų rugšėjo 25 d. Mineralinių trąšų sumažėjimui įtakos turėti galėjo ne tik pirmiau paminėtos priemonės, bet ir padidėjusios tręšiamųjų produktų kainos. EUROSTAT duomenimis, ES 2021 ir 2024 m. pateikiamas tik azoto ir fosforo trąšų sunaudojimas, todėl nėra galimybės sulygtinti su VDA duomenimis, taip pat ne visos Europos valstybės yra pateikusios azoto ir fosforo trąšų panaudojimo duomenis (17 pav.).

17 pav. Mineralinių trąšų naudojimo pokytis (sumažėjimas), palyginti su 2021 m., proc.

Duomenų šaltinis – VDA

15-001-06-02-02 (PP) Didinti ŠESD absorbcinius pajėgumus (atkuriant pelkes (durpžemius))
Kadangi 2024 m. nebuvo gauta nei vienos paraiškos ir, nenorint prarasti RRF lėšų, buvo priimtas sprendimas perskirstyti šios priemonės lėšas kitoms „žalioms“ priemonėms, 2025 m. priemonės lėšos buvo perskirstytos Aplinkos ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijų administruojamomis priemonėmis.

15-001-06-02-03 (PP) Atkurti ir gerinti su žemės ūkiu ir miškininkystėje susijusias ekosistemas
Pažangos priemonę sudaro 10 veiklų: Remti miško veisimą ir atkūrimą; Gerinti miško priežiūrą ir apsaugą; Kompensuoti praradimus dėl privalomų įsipareigojimų „Natura 2000“ miškuose; Kompensuoti praradimus dėl privalomų įsipareigojimų „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje; Remti ūkininkaujančius vietovėse su gamtinėmis ar kitomis specifinėmis kliūtimis; Remti laukinių paukščių apsaugą už „Natura 2000“ teritorijos ribų; Remti investicijas į miško jaunuolynų ugdymą; Remti negamybines investicijas, susijusias su biologinės įvairovės, buveinių, kraštovaizdžių atkūrimu ir išsaugojimu; Taikyti apsaugos priemones nuo didžiųjų plėšrūnų daromos žalos; Išsaugoti nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulius ir naminius paukščius.

Priemonėje buvo stebimi 4 rodikliai:

R-15-001-06-02-03-01 Su biologine įvairove susijusios investicijos. Ūkių, gaunančių bendrosios žemės ūkio politikos investicinę paramą ir prisidedančių prie biologinės įvairovės išsaugojimo, dalis nuo bendro ūkių skaičiaus (proc.) – 2025 m. planas – 0,17, faktas – 0,0046;

R-15-001-06-02-03-02 Paramos vietovėse, kuriose esama specialių poreikių, esantiems ūkiams didinimas. Paramos (už hektarą) vietovėse, kuriose esama specialių poreikių, dalis, viršijanti nustatytą vidutinį paramos dydį, proc. – 2025 m. planas – 104,05, faktas – 119,5;

R-15-001-06-02-03-03 Ariamosios žemės probleminiuose agrarinio kraštovaizdžio rajonuose (šiaurės, vidurio ir pietvakarių Lietuvoje), kuri bent 1 proc. praturtinta biologinei įvairovei svarbiais kraštovaizdžio elementais, ploto pokytis. 1 proc. nuo fiksuoto ariamosios žemės ploto 2020 m. (proc.) – 2025 m. planas – 1,0, faktas – 0,6;

R-15-001-06-02-03-04 Mišku apželdinta žemė. Plotas, kuriam skiriama parama miško įveisimui, agrarinės miškininkystės atkūrimui, įskaitant suskirstymą, ha – 2025 m. planas – 950, faktas – 17,94.

Per priemonės gyvavimo laikotarpį iki 2025 m. pabaigos kvietimai paskelbti 7 iš 10 veiklų už 136,3 mln. Eur. 2024 m. gruodžio 31 d. patvirtinta paraiškų už 48,3 mln. Eur.

Veiklos tiesiogiai ar prevenciškai buvo nukreiptos į tvarių inovatyvių technologijų diegimą ir taikymą, aukštesnių nei geros agrarinės ir aplinkosauginės būklės (GAAB) reikalavimų laikymąsi, siekiant mažinti išmetamų ŠESD kieki.

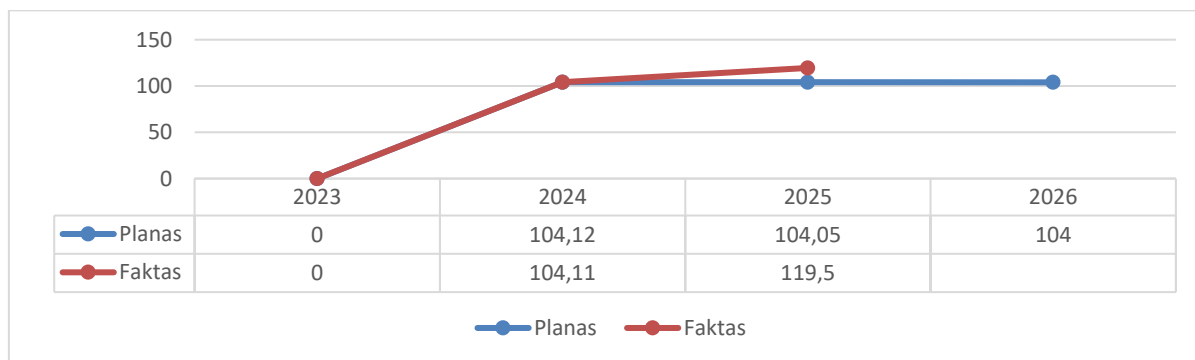
Iki 2025 m. pabaigos mokėjimai vyko iš KPP lėšų pagal šias priemonės veiklas: Gerinti miško priežiūrą ir apsaugą; Kompensuoti praradimus dėl privalomų įsipareigojimų „Natura 2000“

miškuose; Kompensuoti praradimus dėl privalomų įsipareigojimų „Natura 2000“ žemės ūkio paskirties žemėje.

Remiama laukinių paukščių apsauga ir per 2025 m. patvirtinta 1719 paraiškų už 940,8 tūkst. Eur bei įvykdyta mokėjimų už 1,02 mln. Eur. Per visą veiklos gyvavimo laikotarpį išmokėta 2,7 mln. Eur – 48 proc. visos paramos sumos. 2025 m. pradėtos priimti paraiškos pagal veiklas Remti investicijas į miško jaunuolynų ugdymą ir Remti miško veisimą ir atkūrimą. Veiklos dar tik įsibėgėja, bet jau patvirtintos 303 paraiškos už 1,2 mln. Eur – išmokėta per 2025 m. 234 tūkst. Eur.

Siekiant paremti ūkininkaujančiuosius vietovėse, kuriose yra gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, buvo mokamos kompensacinės išmokos – per 2025 m. patvirtinta ir išmokėta 26,1 mln. Eur paramos suma. Iš viso jau sumokėta 52 proc. visos per laikotarpį skirtos paramos sumos. 2025 m. šiose vietovėse deklaruoti plotai siekė 730 tūkst. ha – 4 proc. daugiau nei planuota. Paramos dydis šiose vietovėse yra didesnis už nustatytą vidutinį paramos dydį. Tai atsispindi stebėto rodiklio rezultatuose *Paramos (už hektarą) vietovėse, kuriose esama specialių poreikių, dalis, viršijanti nustatytą vidutinį paramos dydį, proc. – 2025 m. planas – 104,05, faktas – 119,5* (18 pav.).

18 pav. Paramos (už hektarą) vietovėse, kuriose esama specialių poreikių, dalis, viršijanti nustatytą vidutinį paramos dydį, proc.

Duomenų šaltinis – VĮ Žemės ūkio duomenų centras

15-001-06-02-04 (PP) Pritaikyti aplinkos, klimato kaitos ir kitus valdymo įsipareigojimus bei inovatyvias, tausias technologijas jūrų reikalų ir žuvininkystės veikloje.

Pažangos priemonę sudaro 8 veiklos: Mokslo atstovų ir žvejų bendradarbiavimo veiklos, skirtos išbandyti ir diegti pažangias technologijas ir metodus žvejybos sektoriuje bei keistis žiniomis; Žvejybos poveikio jūrų aplinkai mažinimas (įskaitant nepageidaujamos priegaudos mažinimą) ir žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis; Pagrindinių arba pagalbinių variklių keitimas arba modernizavimas; Žvejybos veiklos nutraukimas visam laikui; Išsaugojimo priemonių, skirtų ilgalaikiam žuvų išteklių atkūrimui, įgyvendinimas; Jūros šiukšlių ir nepageidaujamos priegaudos tvarkymas; Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas; Gyvūnų ir visuomenės sveikatos priemonės.

Priemonėje buvo stebimas rodiklis:

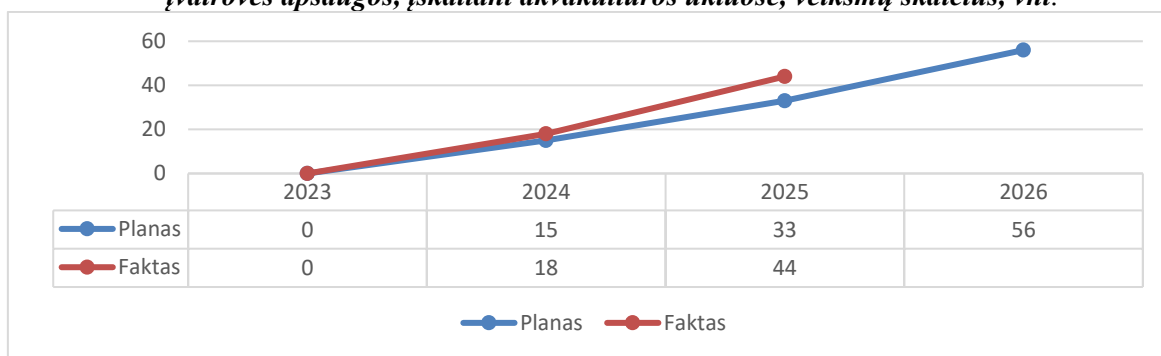
R-15-001-06-02-04-01 Vandenių ekosistemos apsaugos ir atkūrimo, įskaitant žvejybos pritaikymą, biologinės įvairovės apsaugos, įskaitant akvakultūros ūkiuose, veiksmų skaičius, vnt. – 2025 m. planas – 33, faktas – 44.

2025 m. paraiškos buvo priimamos (arba pradėtos priimti) pagal 7 iš 8 veiklų. Nuo priemonės gyvavimo pradžios iki 2025 m. gruodžio 31 d. paskelbta kvietimų už 26,8 mln. Eur, pasirašyta sutarčių už 10,2 mln. Eur.

Veiklos daugiausia prisidėjo siekiant užtikrinti, kad verslinė žvejyba Lietuvoje būtų tvari aplinkosaugos (mažinamas poveikis aplinkai) požiūriu, prisidedant prie tikslo – apsaugoti jūrą ir padidinti gerovę – įgyvendinimo. Buvo mažinamas žvejybos poveikis jūrų aplinkai ir

žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis, siekiama investuoti į tiesioginį žuvų išteklių atkūrimą, šių žuvų išteklių žuvivaisai skirtos infrastruktūros įrengimą ir (ar) atnaujinimą, įrangos ir (arba) įrankių įsigijimą, gerinant žvejybos įrankių atranką dydžio arba rūšių atžvilgiu. Skatinant tausią žvejybą ir jūrų biologinių išteklių atkūrimą ir išsaugojimą, pagal veiklą Žvejybos poveikio jūrų aplinkai mažinimas ir žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis patvirtinta 11 paraiškų už 560,5 tūkst. Eur ir išmokėta 426 tūkst. Eur. Žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui 2025 m. patvirtinta 1 paraiška ir išmokėta 2,8 mln. Eur. Pagal Ilgalaikio išteklių atkūrimo, įgyvendinimo veiklą 2025 m. patvirtintos 2 paraiškos už 788 tūkst. Eur. Išmokėta 255 tūkst. Eur. Siekiant skatinti tvarią akvakultūros veiklą ir žvejybos bei akvakultūros produktų perdirbimą ir prekybą, taip prisidedant prie aprūpinimo maistu, 2025 m. patvirtinta 1 paraiška už 95 tūkst. Eur, išmokėta 35,7 tūkst. Eur. Pagal Gyvūnų ir visuomenės sveikatos priemonės veiklą 2025 m. patvirtintos 2 paraiškos už 160 tūkst. Eur. Nors pagal Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimo veiklą 2025 m. paraiškų nebuvo priimta, bet per visą veiklos gyvavimo laikotarpį patvirtinta 18 paraiškų ir išmokėta 2,8 mln. Eur, projektuose numatyti veiksmai ir darbai prisidėjo prie biologinės įvairovės išsaugojimo. Prie rodiklio reikšmės pasiekimo prisidėjo 2025 m. įgyvendinami 29 daugiamečiai projektai (11 projektų, pagal kuriuos kasmet iki 2029 m. pabaigos priekrantės žvejybos įmonės įgyvendina žvejybos valdymo priemones, apsaugančias jūrų paukščius ir žinduolius, ir 18 projektų, pagal kuriuos kasmet aštuoniolikoje tvenkinių akvakultūros įmonių įgyvendinami patvirtinti daugiamečiai gamtotvarkos planai) ir 15 užbaigtų įgyvendinti projektų (9 iš jų buvo investuota į jūrų aplinką tausojančias žvejybos priemones, 3 projektai prisidėjo prie gyvūnų gerovės akvakultūros ūkiuose gerinimo, po vieną projektą buvo skirti laivo variklio keitimui efektyvesniu, žvejybos veiklos nutraukimui visam laikui ir ungurių atkūrimo plano Lietuvoje įgyvendinimui). Tai viršijo stebimo rodiklio *Vandenių ekosistemos apsaugos ir atkūrimo, įskaitant žvejybos pritaikymą, biologinės įvairovės apsaugos, įskaitant akvakultūros ūkiuose, veiksmy skaičius, vnt.* planuotas reikšmes – 2025 m. planas – 33, faktas – 44 (19 pav.).

19 pav. Vandenių ekosistemos apsaugos ir atkūrimo, įskaitant žvejybos pritaikymą, biologinės įvairovės apsaugos, įskaitant akvakultūros ūkiuose, veiksmy skaičius, vnt.

Duomenų šaltinis – NMA

Uždavinio mastu įvertinus poveikio rodiklių viršytas reikšmes bei vykdomų pažangos priemonių rezultatus galima teigti, kad Ministerija, *plėtodama tvarų ir bioekonomikos principais paremtą ūkininkavimą visose žemės ūkio šakose, ženkliai prisidėjo prie NPP 6 strateginio tikslo – Užtikrinti gerą aplinkos kokybę ir gamtos išteklių naudojimo darną, saugoti biologinę įvairovę, švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai ir didinti atsparumą jos poveikiui – įgyvendinimo.*

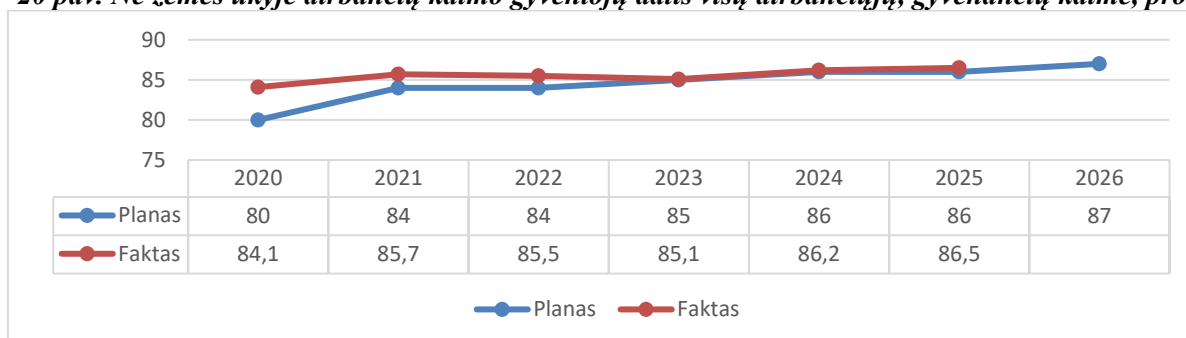
FUNKCIJŲ VYKDYMO PROGRAMA. TĖSTINĖ VEIKLA

Šioje dalyje pateikiama informacija apie vykdytą tęstinės veiklos uždavinių įgyvendinimą.

Tęstinės veiklos uždavinys 15-001-11-04 (T) *Užtikrinant apsirūpinimą maistu didinti žemės ūkio ir maisto konkurencingumą, diegti inovatyvią, kuriančią aukštą pridėtinę vertę žemės ūkio ekonomiką, sukuriant galimybes gyvenimo kokybės kaime gerinimui* buvo matuojamas 4 poveikio rodikliais: *E-15-001-11-04-01 Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.*, *E-15-001-11-04-02 Sertifikuotų laukų plotai ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose, tūkst. ha*, *E-15-001-11-04-03 Bendrosios žemės ūkio produkcijos, tenkančios 1 ha naudojamų žemės ūkio naudmenų, pokytis palyginti su trijų ankstesnių metų vidurkiu, proc. ir E-15-001-11-04-04 Vidutinių kaimo gyventojų piniginių pajamų per mėn., tenkančių 1 namų ūkiui, atotrūkis nuo miesto gyventojų pajamų, proc.*

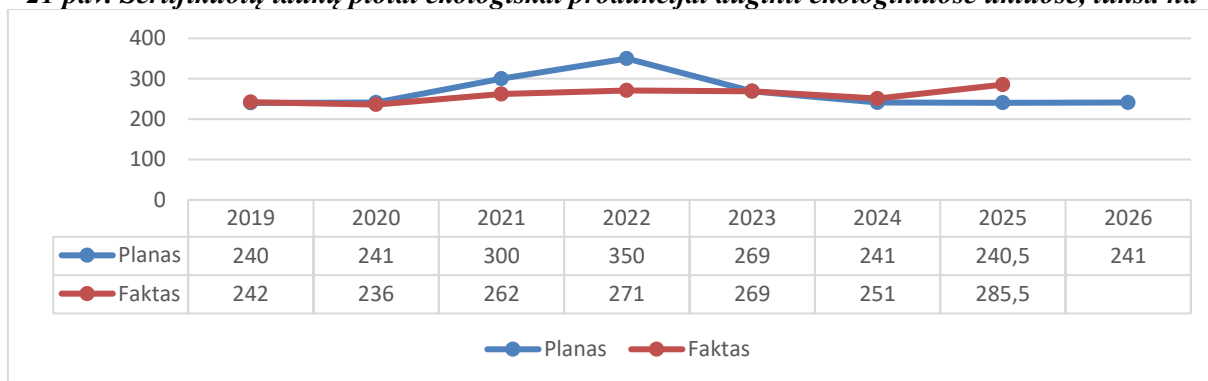
Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc. Kaimo vietovėse, kurios užima 97 proc. Lietuvos teritorijos, pajamos iš žemės ūkio veiklos vis dar išlieka svarbus pragyvenimo šaltinis daugeliui kaimo regionų gyventojų. Vis dėlto pastaraisiais metais stebima ne žemės ūkio sektoriuje dirbančių kaimo vietovių gyventojų dalies didėjimo tendencija. Ši tendencija galimai susijusi su smulkių ūkių skaičiaus mažėjimu, augančia darbo jėgos paklausa ne žemės ūkio sektoriuose ir su šiuose sektoriuose sparčiai augančiu darbo užmokesčiu. Paminėtinos ir nuotolinio darbo galimybės, daliai darbuotojų leidžiančios gyventi kaimo vietovėse ir dirbti ne žemės ūkio sektoriuje. Atsižvelgiant į tai, numatomas nuosaikus rodiklio reikšmių didėjimas (20 pav.).

20 pav. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.

Duomenų šaltinis – VDA (2025 m. išankstiniai duomenys, galutiniai duomenys bus žinomi 2026 m. gegužės mėn.)

Rodiklis *Sertifikuotų laukų plotai ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose, tūkst. ha* 2025 m. išaugo iki 285 tūkst. ha, t. y. apie 13,4 proc. Taip pat 2025 m. sertifikuota 11,6 proc. daugiau ekologinę gamybą pagal ES reikalavimus vykdančiųjų nei 2024 m. Daugiausia veiklos vykdytojų užsiima ekologiškų augalininkystės produktų auginimu ir gyvulininkyste (3182 vnt.). 2025 metų rezultatai rodo aiškią tendenciją – vis daugiau ūkių ir įmonių renkasi ekologinę gamybą, nors ji reikalauja daugiau pastangų. Šį pasirinkimą taip pat skatina didesnis teisės aktų stabilumas (21 pav.).

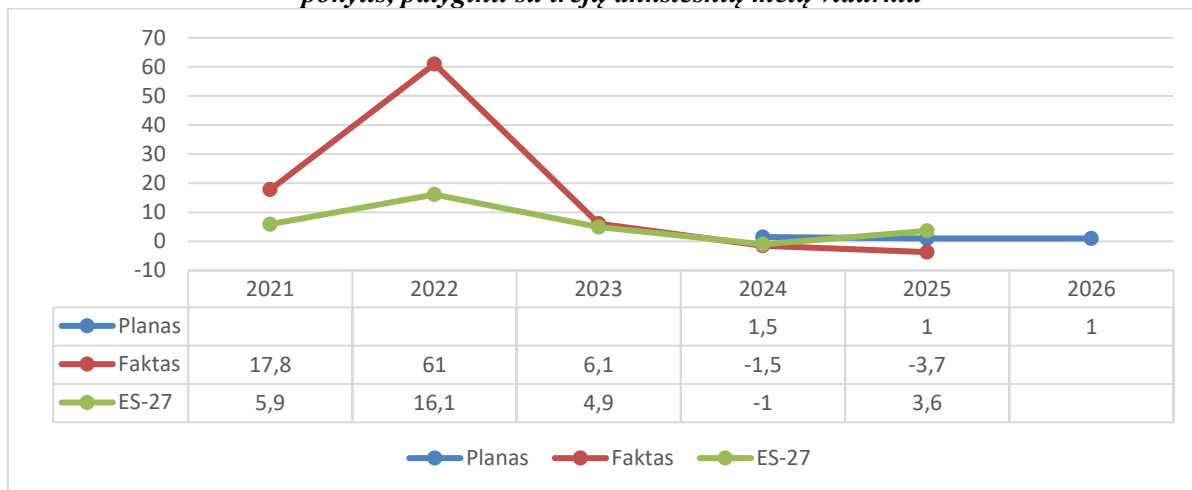
21 pav. *Sertifikuotų laukų plotai ekologiškai produkcijai auginti ekologiniuose ūkiuose, tūkst. ha*

Duomenų šaltinis – VŠĮ „Ekoagros“

Rodiklis *Bendrosios žemės ūkio produkcijos, tenkančios 1 ha naudojamų žemės ūkio naudmenų, pokytis palyginti su trijų ankstesnių metų vidurkiu, proc.* 2025 m. apskaičiuotas remiantis:

- išankstiniais bendrosios žemės ūkio produkcijos (galutiniai 2025 m. duomenys bus paskelbti 2026 m. spalio mėn.) duomenimis, kurie rodo 0,9 proc. mažėjimą, palyginti su 2024 m.;
- suprognuotomis žemės ūkio naudmenomis (2025 m. duomenys bus paskelbti 2026 m. balandžio mėn. ir gali būti patikslinti 2026 m. gruodžio mėn.).

Remiantis išankstiniais 2025 m. duomenimis rodiklis sumažėjo iki 3,7 proc., nors buvo prognozuotas 1,0 proc. augimas. Rodiklio kitimo tendencijos Lietuvoje panašios kaip ir vidutinė ES-27 valstybių reikšmė. Rodiklio reikšmei didelę įtaką, ne tik Lietuvoje, bet ir ES-27 valstybėse, daro 2022 m. išaugusi bendroji žemės ūkio produkcija (dėl išaugusių žemės ūkio produktų supirkimo kainų) ir atitinkamai produkcija, tenkanti 1 ha (22 pav.).

22 pav. *Bendrosios žemės ūkio produkcijos, tenkančios 1 ha naudojamų žemės ūkio naudmenų, pokytis, palyginti su trejų ankstesnių metų vidurkiu*

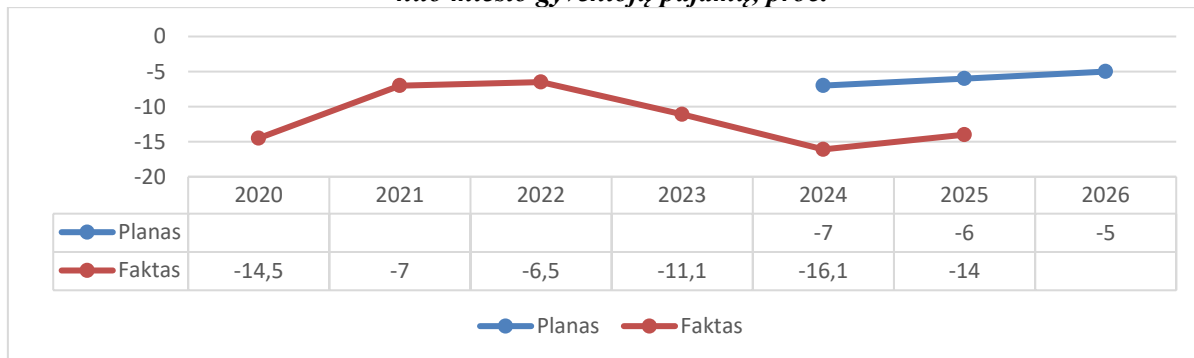
Duomenų šaltinis – VDA ir EUROSTAT (2025 m. pateikti išankstiniai duomenys, galutiniai duomenys bus žinomi 2026 m. spalio mėn.)

Vidutinių kaimo gyventojų piniginių pajamų per mėn., tenkančių 1 namų ūkiui, atotrūkis nuo miesto gyventojų pajamų, proc.

Iki 2022 m. stebėta kaimo ir miesto gyventojų pajamų konvergencijos tendencija, tačiau nuo 2023 m. pajamų atotrūkis ėmė didėti. Svarbiausios šį reiškinį lėmusios priežastys buvo paspartėjęs miesto gyventojų pajamų augimas ir sulėtėjęs kaimo gyventojų pajamų augimas. Pvz., 2024 m. (paskutiniai metai, už kuriuos paskelbti faktiniai duomenys) miesto gyventojų pajamos padidėjo 5,7 proc., o kaimo gyventojų pajamos sumažėjo 0,3 proc. Vis dėlto, dėl žemės ūkio ir bioekonomikos sektorių inovatyvumo, pramonės plėtros regionuose, taip pat dėl aktyviai

vykdomos regioninės politikos, tikimasi, kad per ilgąjį laikotarpį rodiklio reikšmė turės mažėjimo tendenciją (23 pav.).

23 pav. Vidutinių kaimo gyventojų piniginių pajamų per mėn., tenkančių 1 namų ūkiui, atotrūkis nuo miesto gyventojų pajamų, proc.

Duomenų šaltinis – VDA. (2025 m. pateikti išankstiniai duomenys, galutiniai duomenys bus žinomi 2026 m. gegužės mėn.)

Įgyvendinant šio tęstinės veiklos uždavinio priemones buvo palaikomos žemdirbių pajamos, remiamas žemės ūkio valdų modernizavimas, ekonominės veiklos įvairinimas, agrarinė aplinkosauga, buvo siekiama užtikrinti ilgalaikį konkurencingo ir tvaraus žemės, maisto ūkio bei kaimo vystymą.

Eksportas. Nepaisant geopolitinių iššūkių, dvišalė prekyba su pagrindiniais eksporto partneriais lietuviškos kilmės žemės ūkio produktais, maistu ir gėrimais išlaiko stabilaus augimo tendencijas. Pavyzdžiui, 2025 m. palyginti su 2024 m., Lietuvos eksportas į Lenkiją išaugo 12,5 proc., Latviją – 10,9 proc., Ukrainą – 12,9 proc., į Jungtinius Arabų Emyratus – 19,8 proc. Tokio augimo priežastys – ne tik aukšta lietuviškų produktų kokybė, bet ir kelių metų nuoseklus darbas stiprinant prekybinius ryšius, dalyvaujant parodose bei įgyvendinant eksporto skatinimo iniciatyvas. Šios pastangos padėjo didinti šalių partnerių vartotojų susidomėjimą ir plėsti Lietuvos gamintojų galimybes tarptautinėse rinkose.

Šiuo metu žemės ūkio ir maisto produktai eksportuojami daugiau nei į 160 pasaulio valstybių. Ministerija aktyviai remia eksportuojančias įmones ir jų dalyvavimą eksportą skatinančiose veiklose, kurių metu ne tik garsinamas Lietuvos, kaip maisto pramonės šalies, vardas, bet ir užmezgami svarbūs nauji kontaktai, kurie vėliau virsta sėkmingais verslo sandoriais.

Ministerija 2025 m. eksporto skatinimo veikloms suteikė beveik 700 tūkst. Eur paramos bendrojo finansavimo lėšų eksporto skatinimo veikloms, kurias sėkmingai įgyvendina Lietuvos maisto pramonės įmonės. Galutinių pagalbos gavėjų (eksportuojančių įmonių) apklausos rezultatai rodo teigiamą šios priemonės poveikį ir džiuginančius rezultatus. Per 2025 m. I–III ketv. sudaryta per 100 prekybos sandorių, kurių bendra vertė sudaro apie 3 mln. Eur.

Nors 2024 m. žemės ūkio ir maisto produktų eksportas nežymiai sumažėjo, 2025 metais vėl stebimos stabilios augimo tendencijos. Tai galima sieti su nuosekliu eksporto plėtros darbu ir didėjančiu Lietuvos produkcijos konkurencingumu tarptautinėse rinkose.

Didžiąją dalį – apie 80 proc. viso žemės ūkio ir maisto produktų eksporto – 2025 m. sudarė lietuviškos kilmės produktai. Palyginti su 2024 m., lietuviškos kilmės produktų eksportas padidėjo 2,6 proc. Tai rodo aiškią Lietuvos eksporto struktūros transformaciją – vis daugiau pajamų gaunama iš vietinės gamybos, o ne iš reeksporto, kuris praeityje dominavo tam tikruose sektoriuose. Ši tendencija yra itin palanki ilgalaikiam ekonomikos augimui, nes Lietuva stiprina savo, kaip patikimos aukštos kokybės maisto produktų gamintojos, reputaciją.

Atliepiant Lietuvos įmonių poreikius ir lūkesčius, 2025 m. buvo nuosekliai plečiamos eksporto galybės bei atveriamos naujos rinkos svarbiausiems žemės ūkio ir maisto produktams. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas lietuviškos kilmės produkcijos eksportui, buvo suderinti ir (ar) atnaujinti veterinariniai sertifikatai, leidžiantys eksportuoti perkrovimo krovinius į Ukrainą, šunis ir kates į Honkongą, gyvas sraiges į Namibiją, gyvūnų augintinių ėdalą ir pašarus

(įskaitant konservuotą) į Moldovą, Kosta Riką ir Malaiziją, kiaušinių produktus į Vietnamą, apdorotas odas ir kailius į Turkiją, šaldytus graužikus zoologijos sodų gyvūnams šerti į Indiją, medų į Jungtinius Arabų Emyratus bei Bosniją ir Hercegoviną, žuvininkystės produktus į Jungtinius Arabų Emyratus, kačių ir šunų spermą į Jungtinę Karalystę, taip pat galvijus veislei, penėjimui ir skerdimui į Bosniją ir Hercegoviną. Tokie pasiekimai atveria naujas galimybes lietuviškų produktų eksportuotojams.

Tebesitęsiant karo veiksams Ukrainoje bei ypač padidėjus neapibrėžtumui dėl valstybių taikomos muitų politikos, Lietuvos maisto pramonės eksportuotojai pademonstravo atsparumą ir išlaikė konkurencingumą tarptautinėse rinkose, o žemės ūkio ir maisto produktų eksportas nuosaikiai didėja. Esant nepalankioms geopolitinėms ir makroekonominėms aplinkybėms, šis didėjimas tampa svarbus visai Lietuvos ekonomikai.

2025 m. žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertė Lietuvos eksporto struktūroje toliau augo ir pasiekė 20,3 proc. viso šalies prekių eksporto. Lyginant su ankstesniais metais, šio sektoriaus dalis nuosekliai didėjo – nuo maždaug 17–18 proc. 2021–2022 m., iki 19,6 proc. 2023–2024 m. ir galiausiai 20,3 proc. 2025 m. Ši tendencija patvirtina, kad lietuviškos kilmės produktų eksportas tampa vis svarbesnis šalies ekonomikai, užtikrina stabilesnes pajamas gamintojams ir stiprina Lietuvos, kaip patikimos maisto produktų eksportuotojos, pozicijas tarptautinėse rinkose.

Prie tęstinės veiklos uždavinių įgyvendinimo prisidėjo Ministerijos pavaldžių įstaigų – NMA, Žemės ūkio agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽŪA), Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto (toliau – NMVRVI), Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ŽT), VAT – vykdytos veiklos.

NMA veiklos tikslas – įgyvendinti Lietuvos žemės ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės politikos priemones administruojant valstybės ir ES paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei lėšas ir užtikrinant jų naudojimo kontrolę.

2025 m. 116 tūkst. paramos gavėjų išmokėta didžiausia paramos suma nuo pat NMA gyvavimo pradžios – beveik 1,2 mlrd. Eur paramos (iš jų 683 mln. Eur už plotus ir gyvulius).

2025 m. buvo sėkmingai užbaigta KPP – pasiektas tikslas – panaudota 100 proc. Lietuvai skirtų KPP paramos lėšų. KPP įgyvendinimo laikotarpis galutinai baigtas 2025 m. gruodžio 31 d. KPP programos įgyvendinimo laikotarpiu, nuo 2014 m. iki 2025 m. buvo išmokėta 2,848 mlrd. Eur paramos lėšų. 2025 m. pagal KPP programos priemones išmokėta 239 mln. Eur, o kartu su paramos už plotus priemonėmis – 262 mln. Eur. Užtikrinta, kad Lietuvai nereikės gražinti nepanaudotų ES lėšų ir nebus svarstomas paramos mažinimas ateityje.

Per 2023–2025 m. SP įgyvendinimo laikotarpį išmokėta 2,1 mlrd. Eur, tai sudaro 48 proc. visos planui skirtos sumos. 2025 m. pagal SP kaimo plėtros intervencines investicines priemones išmokėta 137,7 mln. Eur, priimtos 4 152 paraiškos. Daugiausia priimta paraiškų pagal kaimo plėtros intervencines priemones: „Konsultavimo paslaugos“ – gauta 1 431 paraiška; „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas – dotacija“ – 495 paraiškos; „Investicijos į žemės ūkio valdas – dotacija“ – 268 paraiškos; „Jaunuolynų ugdymas“ – 264 paraiškos; „Smulkių ir vidutinių ūkių plėtra“ – 257 paraiškos. Daugiausia išmokėta pagal kaimo plėtros intervencines investicines priemones: „Investicijos į žemės ūkio valdas“ – 61,76 mln. Eur; „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas (dotacija)“ – 22,54 mln. Eur; „Smulkių-vidutinių ūkių plėtra“ – 17,56 mln. Eur.

Tiesioginės išmokos, ekologinės sistemos. Tiesioginės išmokos yra pagrindinė parama ūkininkams, skirta užtikrinti jų pajamas ir skatinti tvarų žemės ūkį. Naujuoju 2023–2027 m. laikotarpiu tiesioginės išmokos yra papildytos ekologinėmis sistemomis, kurios yra nauja BŽŪP dalis, skirta skatinti tvarų ūkininkavimą ir aplinkos apsaugą. Ūkininkai savanoriškai gali pasirinkti dalyvauti ekologinėse sistemose ir gauti papildomas išmokas už aplinkosaugos reikalavimus viršijančias veiklas. Iki 2025 m. pabaigos iš viso pareiškėjams buvo išmokėta 532 mln. Eur išmokų už 2025 m. deklaruotus plotus (tai sudaro 76 proc. 2025 metams skirtų lėšų), iš jų tiesioginių išmokų – beveik 440 mln. Eur (99 proc. pareiškėjų), iš jų avansinės išmokos pasiekė daugiau kaip 106 tūkst. paramos gavėjų ir jų suma siekė 371 mln. Eur.

2025 m. pagal klimato, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingas sistemas surinkta 81,4 tūkst. paraiškų, kuriomis buvo deklaruota apie 3,2 mln. ha žemės ūkio naudmenų. Pareiškėjams išmokėta 45,7 mln. Eur paramos. Už dalį ekologinių sistemų išmokos bus mokamos po 2026 m. kovo 1 d., kai baigsis šių priemonių įsipareigojimų laikotarpis ir bus patikrinti visi reikalavimai dėl jų laikymosi.

2025 m. išmokėta 33,5 mln. Eur už susietąją paramą už ūkinius gyvūnus bei priemonę „Klimatui, aplinkai ir gyvūnų gerovei naudingos sistemos (gyvūnai)“.

2025 m. paramos gavėjams, įgyvendinantiems sektorines priemones, išmokėta 1,3 mln. Eur, gauta paraiškų – 749.

Nacionalinė parama. Iš viso pagal nacionalines paramos priemones daugiau kaip 10,5 tūkst. paramos gavėjų išmokėta beveik 46 mln. Eur paramos. Daugiausia išmokėta 2025 m. pagal nacionalinės paramos priemones: Parama biodegalų gamybos plėtrai – 9,1 mln. Eur (6 paraiškos); Parama draudimo įmokoms kompensuoti – 7,7 mln. Eur (2827 pažymos); Nuostolių dėl galvijų užkrečiamųjų ligų (tuberkuliozės, bruceliozės, enzootinės leukozės) įvertinimas ir atlyginimas – 3,4 mln. Eur (12 pažymų); Melioracijos programos investicijų projektų finansavimas – 3,4 mln. Eur (6 paraiškos); Parama žemės ūkio veiklos subjektams, patyrusiems nuostolių nukentėjus sodų ir uogynų derliui dėl šalnų 2025 m. – 3,3 mln. Eur (368 paraiškos). Diegtos pažangų ir tvarų ūkininkavimą bei institucijų pažangą skatinančios *IT paslaugos*: modernizuotas ALNSIS, plečiant palydovinių duomenų naudojimą ir diegiant dirbtinio intelekto sprendimus (įdiegta 11 dirbtinio intelekto algoritmų, kurie reikšmingai išplėtė ALNSIS analitines galimybes); reikšmingai išplėsta ir atnaujinta programa „NMA agro“, papildant ją naujais žemės duomenų sluoksniais, atnaujintomis palydovinėmis nuotraukomis ir patobulintomis funkcijomis, skirtomis tiksliau stebėti laukus, juos deklaruoti ir tvariau ūkininkauti.

Iš viso NMA administravo 332 paramos priemones ir veiklos sritis (aktyvių paramos priemonių skaičius). Apmokėta 1 033 562 vnt. išmokų, unikaliems paramos gavėjams – 116 475. Įvertinta beveik 45 tūkst. investicinių, įsikūrimo ir bendradarbiavimo priemonių dokumentų, iš kurių 98 proc. suadministruota, įvertinta laiku, terminus skaičiuojant vadovaujantis priemonių įgyvendinimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose nustatytais vertinimo terminais. Laiku administruota beveik 465 tūkst. tiesioginių išmokų ir su plotu bei gyvuliais susijusių dokumentų – 100 proc. Iš 320 tūkst. parengtų administracinių sprendimų beveik 100 proc. buvo parengta kokybiškai (nekokybiškų sprendimų skaičių pavyko sumažinti net 45 proc. – nuo 221 atvejo 2024 m. iki 122 atvejų 2025 m.).

ŽŪA veiklos tikslai – įgyvendinti žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros skatinimo, žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių, finansuojamų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, administravimo; žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų apsaugos nuo nesąžiningos prekybos praktikos užtikrinimo politiką; valstybės politiką melioracijos srityje; valstybės politiką ūkinių gyvūnų veislininkystės srityje, didinti žemės ir maisto ūkio konkurencingumą, sukuriant galimybes ekonominei veiklai kaime ir gerinant gyvenimo kokybę kaime, stiprinant ir skatinant trumpąsias maisto teikimo grandines, bendradarbiavimo formas ir mokymąsi žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės ir kaimo plėtros srityse.

Nauja ir strategiškai svarbi kryptis 2025 m. – trumpųjų maisto tiekimo grandinių populiarinimas. Kartu su Ministerija buvo vykdytos veiklos, telkiančios ūkininkus, savivaldą ir bendruomenes. Buvo atlikta analizė, teikta metodinė pagalba, vyko parengiamosios veiklos didinti trumpųjų maisto tiekimo grandinių proceso dalyvių susidomėjimą bei įsitraukimą. Augo elektroninė platforma kaimasinamus.lt, kurioje smulkieji gamintojai gali pasiekti vartotojus tiesiogiai.

2025 m. mažinant administracinę našą buvo atsisakyta perteklinių veiksmų, plėstas duomenų apsikeitimas su kitomis institucijomis, kad ūkininkams ir kitiems suinteresuotiems asmenims reikėtų pateikti kuo mažiau informacijos pakartotinai. Darbai, atlikti didinant veiklos efektyvumą, susilaukė įvertinimo. Remiantis Ekonomikos ir inovacijų ministerijos

duomenimis, ŽŪA pateko tarp didžiausių pažangą padariusių priežiūros institucijų. Tai atskleidė 2025 m. atliktas verslo priežiūros pažangos tyrimas „Švieslentė“, kuris atliekamas kas dvejus metus. ŽŪA sulaukė aukščiausio įvertinimo (10 balų) net keliose srityse: konsultavimo, tikrinimų vykdymo, „verslo naujoko“ statuso, mažareikšmiškumo instituto.

2023 m. tuometinei Kaimo verslo ir rinkų plėtros agentūrai „Švieslentėje“ buvo skirta 7,02 balo. ŽŪA, perėmusios ankstesnės organizacijos teises ir pareigas, įvertinimas 2025 m. siekė 9,07 balo ir ji pateko tarp dešimties pažangiausių priežiūros institucijų. Visi šie vykdyti veiklos gerinimo veiksmai taip pat atsispindi ir stebimuose rodikliuose. *R-15-001-11-04-29-01 Pareiškėjų, teigiamai įvertinusių Agentūros veiklą, dalis, proc. – 2025 m. planas – 89,0, faktas – 96,7 ir R-15-001-11-04-29-08 Ūkio subjektų veikiančių žemės ūkio ir maisto produktų prekybos, melioracijos, ūkinių gyvūnų veislininkystės srityse pasitenkinimas priežiūros institucijos veikla (priežiūros veiklą vertina gerai ir labai gerai), proc., – 2025 m. planas – 60,0, faktas – 98,0.* Rodikliai buvo viršyti, nes pasirinkta kryptis – nuo kontrolės prie konsultavimo ir prevencijos – yra teisinga.

NMVRVI veiklos tikslas – saugoti žmonių ir gyvūnų sveikatą bei prisidėti prie maisto saugos užtikrinimo, įgyvendinant mokliškai pagrįstą rizikos vertinimą ir oficialios kontrolės laboratorinius tyrimus.

Per 2025 m. atlikta daugiau kaip 1,28 mln. laboratorinių tyrimų, iš kurių reikšmingą dalį sudarė valstybinės kontrolės tyrimai (60 proc.), o likusią – savikontrolės tyrimai (40 proc.). Tokia tyrimų apimtis užtikrina visapusišką maisto produktų, pašarų, geriamojo vandens, gyvūninių produktų bei gyvūnų užkrečiamųjų ligų stebėseną. NMVRVI specialistų atliekami laboratoriniai tyrimai, rizikos vertinimai ir mokliškai pagrįstos nuomonės sudarė pagrindą kompetentingoms institucijoms laiku priimti sprendimus dėl rizikų valdymo, importo ir vidaus rinkos kontrolės bei prevencinių priemonių taikymo.

2025 m. parengta per 30 rizikos vertinimų ir poveikio sveikatai vertinimų, taip pat beveik 50 mokliškai pagrįstų nuomonių, teiktų nacionalinėms ir tarptautinėms institucijoms. Veiklą ir toliau užtikrina veikianti kokybės vadybos sistema, atitinkanti LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus. Nacionalinio akreditacijos biuro suteikta tarptautinė akreditacija ir lanksčios akreditavimo srities taikymas sudarė sąlygas operatyviai plėsti tyrimų spektrą ir prisitaikyti prie kintančių rizikų. 2025 m. pabaigoje instituto akreditacijos srityje buvo taikomi 378 tyrimų metodai, o 99 proc. tyrimų atlikti akredituotais metodais, užtikrinant aukštą rezultatų patikimumą ir jų tarptautinį pripažinimą. Mokslo ir inovacijų plėtra išliko neatsiejama NMVRVI veiklos dalimi. 2025 m. Institutas dalyvavo tarptautiniuose moksliniuose, techninės pagalbos ir dvynių (Twinning) projektuose, reikšmingai prisidėdamas prie antimikrobinio atsparumo, zoonozijų ir gyvūnų užkrečiamųjų ligų prevencijos ir kontrolės sprendimų kūrimo bei „Vienos sveikatos“ principų įgyvendinimo nacionaliniu ir Europos Sąjungos mastu. Toliau stiprinti tarptautiniai ryšiai – 2025 m. išlaikyta „NordVal International“ tinklo vicepirmininko pozicija. Reikšmingas 2025 m. pasiekimas – Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) patvirtinimas, kad NMVRVI sėkmingai įgyvendino visas korupcijos rizikos mažinimo rekomendacijas, susijusias su mėginių tyrimų organizavimo ir kontrolės procedūromis. Tai oficialus NMVRVI procesų skaidrumo ir patikimumo įvertinimas. Vykdamas nacionalines stebėsenos programas, buvo tiriamas zoonotinių ir indikatorių bakterijų paplitimas bei jų atsparumas antimikrobinėms medžiagoms, o gauti duomenys laiku teikti EFSA ir nacionalinėms institucijoms. Strategiškai reikšmingas rezultatas – nuoseklus laboratorinių procesų modernizavimas ir skaitmenizavimas. 2025 m. NMVRVI įdiegta ir išplėta Laboratorijos informacijos valdymo sistema (LIVS), pradėtas elektroninių tyrimų protokolų išdavimas, o tyrimų užsakymo ir duomenų valdymo procesai perkelti į skaitmeninę aplinką. Šie sprendimai sumažino administracinę našta, padidino duomenų atsekamumą ir saugumą bei pagerino paslaugų prieinamumą kontrolės institucijoms ir verslo subjektams.

2025 m. NMVRVI pasiekti rezultatai rodo aukštą institucijos pasirengimą operatyviai reaguoti į kylančias grėsmes maisto grandinėje ir užtikrinti mokslo žiniomis grįstą rizikos valdymą.

Įgyvendintos priemonės ne tik sustiprino nacionalinį biologinį saugumą, bet ir tiesiogiai prisidėjo prie Lietuvos žemės ūkio ir maisto pramonės tarptautinio konkurencingumo didinimo.

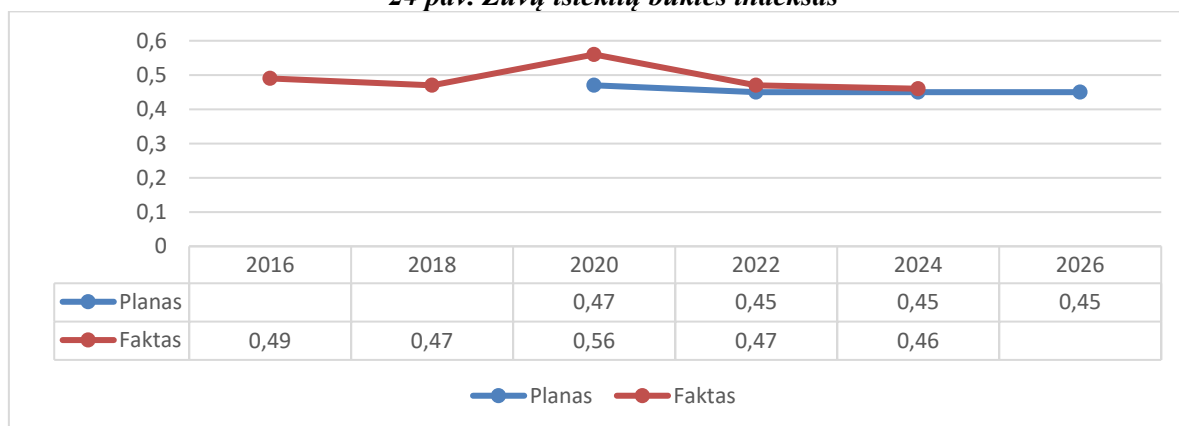
Apibendrinant pasiektus rezultatus, galima teigti, kad tęstinės veiklos uždavinys *Užtikrinant apsirūpinimą maistu didinti žemės ūkio ir maisto konkurencingumą, diegti inovatyvią, kuriančią aukštą pridėtinę vertę žemės ūkio ekonomiką, sukuriant galimybes gyvenimo kokybės kaime gerinimui* buvo pasiektas.

Tęstinės veiklos uždavinys 15-001-12-05 Skatinti tvarią ir tausią, inovatyvią, žiniomis ir gerąja praktika pagrįstą žuvininkystę ir akvakultūrą. Įgyvendinant šio tęstinės veiklos uždavinio numatytas priemonės – remiant žuvininkystės įmonių modernizavimą, gerinant darbo sąlygas žuvininkystės sektoriuje, vykdam žvejybos kontrolę jūrų vandenyse ir Baltijos jūros priekrantėje, buvo sudarytos palankios sąlygos žuvininkystės sektoriaus konkurencingumui ir plėtrai, žuvų išteklių išsaugojimui ir racionaliam jų panaudojimui.

Tai buvo matuojama šiais pagrindiniais poveikio rodikliais: *E-15-001-12-05-01 Žuvų išteklių būklės indeksas*, *E-15-001-12-05-03 Žuvivaisos programos įgyvendinimo dalis, proc.*, *E-15-001-12-05-04 Žuvininkystės kontrolės dokumentų, teikiamų elektroniniu būdu, dalis, iš visų teikiamų žuvininkystės kontrolės dokumentų, proc.*

Rodiklis *Žuvų išteklių būklės indeksas* skaičiuojamas kas dvejus metus (2025 m. nebuvo skaičiuotas). 2024 m. skaičiavimais, žuvų išteklių būklė pagal žuvų bendrijos būklės indeksus atitinka vidutinę būklę (0,46), lyginant su 2023 m. nežymiai pakitusi. Žuvų išteklių būklei įtakos turi tiek išuvinimo, tiek žuvų migracijos ir neršto sąlygų gerinimo darbai, be to, vykdoma žuvų išteklių naudojimo kontrolė turi užtikrinti, kad ištekliai būtų naudojami tvariai (24 pav.).

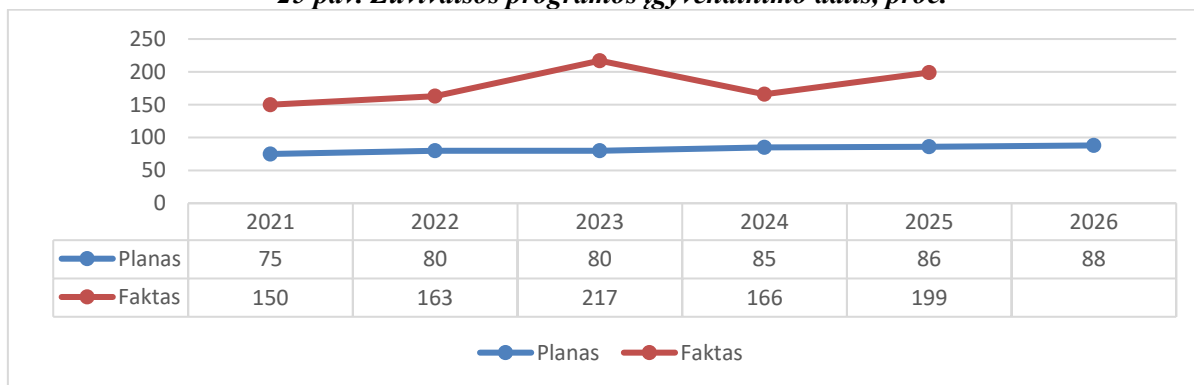
24 pav. Žuvų išteklių būklės indeksas

Duomenų šaltinis – Aplinkos ministerija

Rodiklis *Žuvivaisos programos įgyvendinimo dalis, proc.* 2025 m. sėkmingai įgyvendintas ir viršytas metinis žuvivaisos planas (2025 m. planas – 86 proc., faktas – 199 proc.). Iš reproduktorių gavus daugiau nei buvo planuota ikrų bei gavus geresnius inkubavimo rezultatus (geresnis išsiritusių žuvų kiekis procentais), išauginta ir į vandens telkinius išleista daugiau įvairių žuvų (25 pav.).

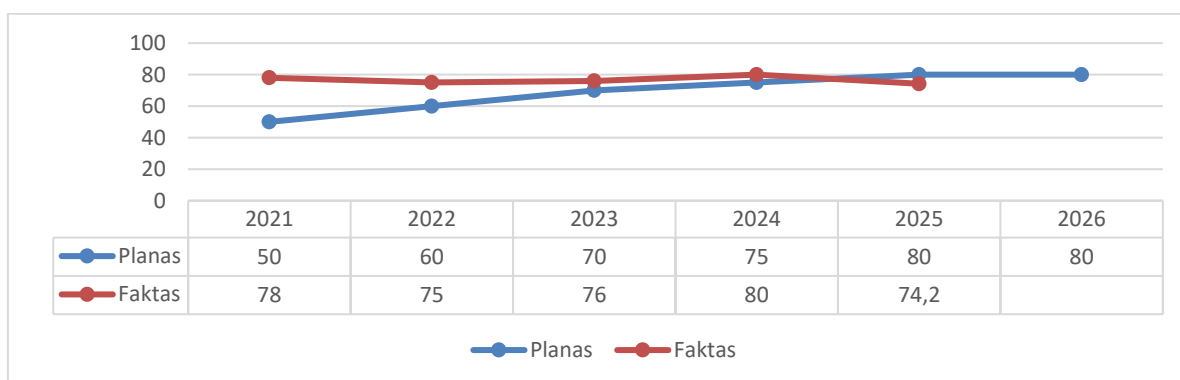
25 pav. Žuvinaišios programos įgyvendinimo dalis, proc.

Duomenų šaltinis – ŽT

Rodiklis *Žuvininkystės kontrolės dokumentų, teikiamų elektroniniu būdu, dalis iš visų teikiamų žuvininkystės kontrolės dokumentų, proc.* (2025 m. planas – 80, faktas – 74,2) parodo skaitmenizacijos mastą. Numatytas rodiklis nepasiektas, nes Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2025 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-168 „Dėl žemės ūkio ministro 2024 m. rugsėjo 10 d. įsakymo Nr. 3D-640 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 metų programos pirmojo prioriteto „Tausios žvejybos skatinimas ir vandens biologinių išteklių atkūrimas ir išsaugojimas“ priemonės „Paukščius apsaugančių žvejybos valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos“ kompensacijų skyrimo sąlygų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitus kompensacijų skyrimo sąlygų aprašą ūkio subjektai, vadovaudamiesi minėtu aprašu, ėmė pildyti priekrantės žvejybos žurnaluose kiekvieną žvejybos pastangą atskirai, o tai lėmė, kad priekrantės žvejybos žurnalų lapų skaičius labai padidėjo (palyginimui: 2024 m. priekrantės žvejybos žurnalų lapų buvo pateikta 797, o 2025 m. – 1537) (26 pav.).

26 pav. Žuvininkystės kontrolės dokumentų, teikiamų elektroniniu būdu, dalis iš visų teikiamų žuvininkystės kontrolės dokumentų, proc.

Duomenų šaltinis – ŽT

NMA vykdoma veikla žuvininkystės sektoriuje. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. programa siekia skatinti tvarią žvejybą, darnią akvakultūrą ir prisidėti prie mėlynosios ekonomikos plėtros, užtikrinant vandens biologinių išteklių apsaugą bei atkūrimą. Bendras programos biudžetas sudaro 82,458 mln. Eur (į šią sumą neįskaičiuota biudžeto dalis techninei paramai), iš kurių 57,72 mln. Eur skiriama iš Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo (EJRŽAF), o likusi dalis – iš nacionalinio biudžeto.

Ši programa yra svarbus instrumentas, siekiant užtikrinti tvarią žuvininkystės sektoriaus plėtrą Lietuvoje, sudarant sąlygas ekonomikai augti, aplinkos apsaugai ir bendruomenių gerovei. Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. veiksmų programą sudaro 24 priemonės.

Per penkerius programos įgyvendinimo metus buvo išmokėta beveik 19,5 mln. Eur paramos lėšų, tai sudaro 23,6 proc. visos programai skirtos sumos.

Pagal visas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2021–2027 m. veiksmų programos priemones 2025 m. buvo gauti 148 projektų įgyvendinimo planai ir prašymai skirti kompensacijas, o išmokėta 12,5 mln. Eur. Per penkerius programos įgyvendinimo metus buvo išmokėta beveik 19,5 mln. Eur paramos lėšų, tai sudaro 23,6 proc. visos programai skirtos sumos.

Daugiausia priimta įgyvendinimo planų arba prašymų skirti kompensacijas 2025 m.: Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas (vietos projektų įgyvendinimas) – 66; Paukščius apsaugančių žvejybos valdymo priemonių taikymo ir žinduolių, kurie saugomi, daromos žalos kompensavimo sistemos – 28; Investicijos į tvarų žvejybos verslą – 18; Žvejybos poveikio jūrų aplinkai mažinimas ir žvejybos pritaikymas siekiant apsaugoti rūšis – 9; Gamybinės investicijos į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas – 9.

Daugiausia išmokėta 2025 m.: Gamtotvarkos priemonių įgyvendinimas – 2,88 mln. Eur; Žvejybos veiklos nutraukimas visam laikui – 2,77 mln. Eur; Gamybinės investicijos į tvarią akvakultūros gamybą ir susijusias pridėtinę vertę kuriančias veiklas – 1,32 mln. Eur; Ekologinė akvakultūros gamyba – 1,17 mln. Eur; Duomenų rinkimas – 924,39 tūkst. Eur.

2025 m. *ŽT pagrindiniai veiklos tikslai* buvo verslinės žvejybos jūrose kontrolės stiprinimas pagal ES ir tarptautinius reikalavimus, žuvų išteklių atkūrimas pagal daugiameį planą, žuvininkystės kontrolės sistemos ir žuvivaisos programos efektyvumo gerinimas, pasiruošimas reformuotos ES žuvininkystės kontrolės sistemos reikalavimų perkėlimui ir institucionalizavimui, Lietuvos žvejybos kontrolės sistemos užtikrinimas.

2025 m. užtikrintas Lietuvos nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo programos (2025–2027 m.) įgyvendinimas. Surinkti biologiniai, ekonominiai ir žvejybos veiklos duomenys buvo sistemingai teikiami Europos Komisijai, Tarptautinei jūrų tyrinėjimo tarybai (ICES) ir kitoms tarptautinėms institucijoms. Per ataskaitinius metus atsakyta į 15 tarptautinių duomenų pateikimo užklausų (data calls), dalyvauta regioninių koordinavimo grupių, ICES ir kitų tarptautinių darbo grupių veikloje, tobulintos COGNOS ir kitų informacinių sistemų ataskaitų rengimo bei duomenų analizės priemonės. Šios veiklos užtikrino patikimų duomenų prieinamumą ir sustiprino žiniomis grįstą žuvininkystės politikos formavimą bei įgyvendinimą. Įgyvendinant *Lietuvos žuvininkystės kontrolės programą* (2025–2028 m.), stiprinta verslinės žvejybos jūrų vandenyse priežiūra ir kontrolė, modernizuotos informacinės sistemos bei tobulintos kontrolės metodikos. Dalyvauta įgyvendinant NAFO ir NEAFC jungtinį veiklos planą, ES vakarų vandenų ir Šiaurės jūros specialiosiose kontrolės ir inspektavimo programose. Dalyvauta 4 jungtinėse inspektavimo misijose tolimuosiuose žūklės rajonuose, vykdytos nacionalinės kontrolės priemonės Baltijos jūroje ir priekrantėje. Atnaujinta Žuvininkystės duomenų informacinė sistema (ŽDIS), elektroninių žvejybos žurnalų sistema (vCatch) ir laivų stebėsenos sistema (vTrack), diegtos mobiliosios kontrolės priemonės. Baltijos jūroje ir priekrantėje žvejybą vykdančiams žvejams mėgėjams sukurta mobilioji aplikacija „eLaimikis“, skirta žvejybos duomenų rinkimui ir kontrolei. Tai inovatyvus įrankis, kurio tikslas – surinkti ir sisteminti duomenis apie žvejų mėgėjų išvykimus į Baltijos jūrą, jų skaičių bei duomenis apie sugautą laimikį. Ši informacija leis įvertinti žuvų išteklių būklę Baltijos jūroje ir priekrantėje. Vienas svarbiausių 2025 m. veiklos prioritetų išliko *žuvų išteklių atkūrimas ir žuvivaisa*. Į valstybinius vandens telkinius išleista daugiau kaip 17,5 mln. vienetų įvairių rūšių žuvų jauniklių. Tęsiant europinių ungurių išteklių atkūrimo veiklas, įveista apie 1,2 mln. paaugintų ungurių, o įgyvendinant nacionalinio žuvivaisos plano ir LIFE programos veiklas, į ežerus įveista daugiau kaip 13 mln. plėšriųjų žuvų jauniklių: sterku, vėgėlių, lydekų, šamų ir kt. Taip pat įveista apie 61,9 tūkst. aštrianopių eršketų šiūmetukų ir metinukų, įtrauktų į Lietuvos raudonąją knygą. Be to, vykdyti nykstančių ir saugomų rūšių (ūsorių, skersnukių, Vištyčio ežero sykų) dirbtinio veisimo darbai, prisidedantys prie šių žuvų išteklių išsaugojimo ir vandens ekosistemų stabilumo užtikrinimo.

Projektinė veikla 2025 m. išliko viena svarbiausių veiklos stiprinimo kryptių. ŽT dalyvavo įgyvendinant ir rengiant daugiau kaip 10 projektų, finansuojamų ES fondų ir kitų finansinių instrumentų lėšomis. Per metus buvo tęsiamas 7 projektų įgyvendinimas, pradėti įgyvendinti 2 nauji projektai ir parengtos 2 naujų projektų paraiškos, susijusios su nykstančių žuvų rūšių išteklių atkūrimu ir europinių ungurių išteklių valdymu. Projektai apėmė žuvivaisos infrastruktūros modernizavimą, uždaryjū recirkuliacinių sistemų įrengimą aštriaišnių erškėtu atkūrimui, pakrančių apsaugos infrastruktūros gerinimą kartu su Valstybės sienos apsaugos tarnyba, vandens ekosistemų būklės gerinimą, akvakultūros tyrimus, žvejybos kontrolės modernizavimą, duomenų valdysenos stiprinimą ir viešųjų paslaugų skaitmeninimą. Projektinė veikla sustiprino institucijos technologinius ir analitinius gebėjimus, paskatino inovacijų diegimą ir prisidėjo prie ilgalaikių žuvininkystės sektoriaus tikslų įgyvendinimo.

2025 m. taip pat buvo nuosekliai mažinama administracinė našta ūkio subjektams ir modernizuojami veiklos procesai. Pasirašyta duomenų teikimo sutartis su VĮ Registrų centru, suvienodinti žvejybos žurnalų ir priegaudos žurnalų pateikimo terminai, teikti siūlymai dėl perteklinių administracinių reikalavimų atsisakymo ir procesų supaprastinimo. Šios priemonės prisidėjo prie efektyvesnio reguliavimo, didesnio veiklos skaidrumo ir geresnių sąlygų žuvininkystės sektoriaus dalyviams.

Institucinės veiklos kokybės ir brandos augimą patvirtino 2025 m. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos atliktas verslo priežiūros pažangos tyrimas „Švieslentė“. Tyrimo rezultatai parodė, kad ŽT pateko tarp didžiausių pažangą padariusių institucijų, savo vertinimą pagerinusi 4,17 balo. Tai atspindi nuoseklų rizika grįstos priežiūros principų taikymą, administracinės naštos ūkio subjektams mažinimą, konsultacinio bendradarbiavimo stiprinimą ir veiklos skaidrumo didinimą.

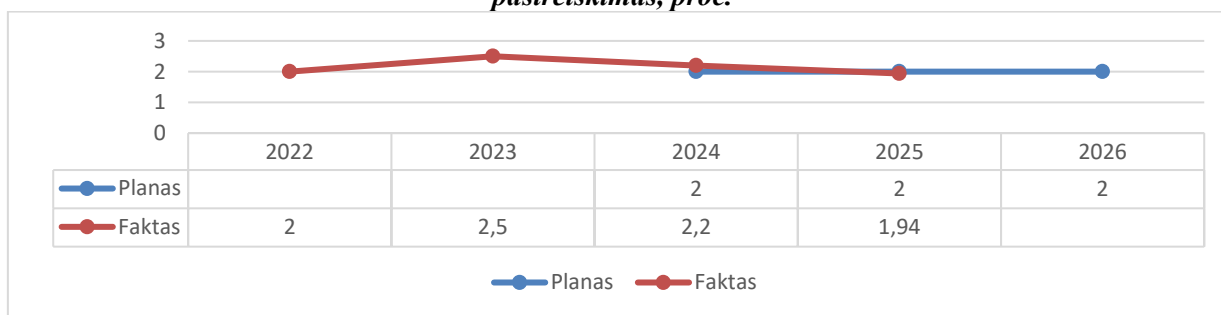
2025 m. ŽT buvo nuoseklaus strateginių tikslų įgyvendinimo, projektinės veiklos plėtros, institucinių gebėjimų stiprinimo ir skaitmeninės transformacijos metai. Įgyvendintos priemonės sustiprino žuvų išteklių atkūrimo sistemą, modernizavo žvejybos kontrolę, pagerino duomenų valdymą ir prisidėjo prie tvarios, inovatyvios ir žiniomis grįstos žuvininkystės politikos įgyvendinimo Lietuvoje bei ilgalaikio vandens biologinių išteklių išsaugojimo.

Apibendrinant pasiektus rezultatus, galima teigti, kad tęstinės veiklos uždavinys *Skatinti tvarią ir tausią, inovatyvią, žiniomis ir gerąja praktika pagrįstą žuvininkystę ir akvakultūrą* buvo pasiektas.

Tęstinės veiklos uždavinys 15-001-14-07 Vykdyti fitosanitarijos, augalų apsaugos, tręšiamųjų produktų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos plėtrą ir kontrolę buvo matuojamas 2 poveikio vertinimo kriterijais: *E-15-001-14-07-01 Patikrinimų, kurių metu suvaldytas reikšmingos žalos / pavojaus ūkio subjektams, visuomenei ar aplinkai pasireiškimas, proc.* ir *E-15-001-14-07-02 Ūkio subjektų veiklos patikrinimų vidutinė trukmė ne ilgesnė negu 80 min., proc.*

Vykdam šį uždavinį ir siekiant užtikrinti strategijos „Nuo ūkio iki stalo“ įgyvendinimo tvarumą buvo pasirinktas *Patikrinimų, kurių metu suvaldytas reikšmingos žalos / pavojaus visuomenei ar aplinkai pasireiškimas, proc.* rodiklis. 2025 m. planuota 2 proc., įvykdyta 1,94 proc. Rodiklio reikšmei didelės įtakos turėjo tai, jog VAT 2025 m. buvo sustiprintas dėmesys ūkio subjektų veiklos konsultavimui, informacijos sklaidai / viešinimui ir prevencinei veiklai (teiktos konsultacijos renginiuose, parodose, seminaruose / mokymuose). Vertinant ilgesnį laikotarpį, matyti, kad rodiklio reikšmės svyravimai (2022 m. – 2 proc., 2023 m. – 2,5 proc., 2024 m. – 2,2 proc., 2025 m. – 1.94 proc.) yra tiesiogiai susiję su patikrinimų apimtimi bei rizikų pobūdžiu (27 pav.).

27 pav. Patikrinimų, kurių metu suvaldytas reikšmingos žalos / pavojaus visuomenei ar aplinkai pasireiškimas, proc.

Duomenų šaltinis – VAT

Rodiklis Ūkio subjektų veiklos patikrinimų vidutinė trukmė ne ilgesnė negu 80 min., proc. (planas – 100 proc., faktas – 100 proc.) įgyvendintas užtikrinant efektyvų patikrinimų planavimą ir vykdymą, racionalų darbuotojų darbo laiko paskirstymą bei tęsiant ūkio subjektų konsultavimą ir informavimą. Konsultacijų ir metodinės pagalbos teikimas naujiems ūkio subjektams yra prioritetinga VAT vykdomos ūkio subjektų veiklos priežiūros dalis. Skiriamas dėmesys prevencinei veiklai ir konsultacijoms sudarė sąlygas patikrinimus atlikti efektyviai, nemažinant priežiūros kokybės ir nepadidinant administracinės naštos ūkio subjektams.

Tęstinės veiklos uždaviniui pasiekti buvo numatytos priemonės, skirtos vartotojų saugumui ir augalų sveikatingumui užtikrinti. Šias priemones įgyvendino VAT.

2025 m. VAT vykdė valstybinę fitosanitarijos, augalų apsaugos, tręšiamųjų produktų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos, grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo veiklą. Buvo siekiama užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos ir ES rinkai būtų tiekiami fitosanitariniu požiūriu sveiki augalai ir augaliniai produktai, būtų užkirstas kelias kenkėjų plitimui. Fitosanitarinė kontrolė buvo vykdoma kaip viena iš prioritetingų valstybės žemės ūkio ir maisto saugos politikos krypčių, stiprinant prevencijos, ankstyvojo nustatymo ir greito reagavimo sistemas. Šios priemonės yra svarbi bendrosios ES augalų sveikatingumo politikos įgyvendinimo dalis. Įgyvendinamos priemonės prisidėjo prie nacionalinio biologinio saugumo stiprinimo, žemės ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimo bei vidaus rinkos apsaugos, užtikrinant aukštą augalų sveikatingumo lygį ir sudarant sąlygas sklandžiai tarptautinei prekybai.

Kontrolės priemonėmis užtikrinama įvežamų ir išvežamų vaisių bei daržovių atitiktis prekybos standartams, kad rinkoje būtų naudojami tik registruoti, žmonių sveikatai ir aplinkai nekeliantys pavojaus augalų apsaugos produktai, trąšos ir tręšiamieji produktai. Pirkėjams sudaryta galimybė įsigyti kokybišką sertifikuotą dauginamąją medžiagą, o tiekėjams – konkurencingai dalyvauti ES rinkoje. Vykdyta augalų, dauginamosios medžiagos ir augalinių produktų kokybės kontrolė, užtikrinta valstybės rezerve saugomų grūdų priežiūra, taip pat sudarytos galimybės ūkininkams sėjai naudoti įvairių rūšių žemės ūkio augalų sertifikuotas sėklas.

2025 m. įgyvendintas veiklos procesų tobulinimas, aiškiai atskiriant teisės aktų rengimo ir veiklos kontrolės funkcijas bei skaitmenizuojant ūkio subjektų rizikos vertinimo ir kontrolės planavimo procesus, patobulinti analizės ir planavimo procesai, priežiūros veiksmai orientuoti į didžiausios rizikos vertinimą ir valdymą, užtikrintas efektyvesnis išteklių panaudojimas bei rezultatyvesnė kontrolė.

Įgyvendinant Valstybinės augalininkystės tarnybos informacinės sistemos (VATIS) funkcionalumo ir integralumo didinimą ir duomenų atvėrimą buvo siekiama: 1) maksimaliai skaitmenizuoti valstybinės kontrolės procesus, mažinti žmogiškojo faktoriaus įtaką, automatizuoti ūkio subjektų rizikos vertinimą ir metinių kontrolės planų sudarymą (numatoma pabaiga 2026 m. II ketv.); 2) tęsti atvirų duomenų politiką, užtikrinant tvarkomų duomenų prieinamumą visuomenei.

Įgyvendinant tikslą *Verslo aplinkos gerinimas ir paslaugų prieinamumo didinimas* buvo pritaikytos prevencinės priemonės, grindžiamos rizikos vertinimu, duomenų analize ir pažangiomis priežiūros planavimo priemonėmis, įvertinus ūkio subjektų priežiūros efektyvumą ir rezultatyvumą; atlikta prevencinių priemonių veiksmingumo analizė ir identifikuotos didžiausią poveikį ūkio subjektams turinčios priemonės, nustatant jų realų poveikį administracinės naštos mažinimui ir veiklos tęstinumo užtikrinimui; maksimaliai skaitmenizuotos ūkio subjektams teikiamos administracinės paslaugos, integruojant informacines sistemas ir automatizuojant sprendimų priėmimo procesus; ištekliai paskirstyti taip, kad patikrinimai būtų koncentruojami didžiausios žalos pasireiškimo tikimybės ir masto srityse, taikant proporcingumo, rizikos valdymo ir prevencijos prioritetiškumo principus bei užtikrinant efektyvų valstybės priežiūros resursų panaudojimą.

2025 m. lapkričio mėn. pabaigoje pradėtas *Augalininkystės produktų kokybės* tyrimų laboratorijos (toliau – APKTLS) vadybos sistemos diegimas, siekiant užtikrinti atitiktį akreditacijos standartui LST EN ISO/IEC 17025:2018 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai (ISO/IEC 17025:2017)“. Parengtas veiksmų planas ir vyksta pasirengimas APKTLS akreditavimo procesui, kuris užtikrins vadybos sistemos atitiktį standarto reikalavimams, laboratorijos kompetenciją atlikti grūdų ir jų produktų kokybės tyrimus bei tyrimų rezultatų pripažįstamumą.

2025 m. lapkričio mėn. baigtas *Fitosanitarinių tyrimų laboratorijos* (toliau – FTLS) veiklos pakartotinio akreditavimo procesas. Nacionalinis akreditacijos biuras patvirtino lanksčią akreditavimo sritį ir pratęsė FTLS akreditacijos galiojimą iki 2030 m. lapkričio 10 d. Akreditacija patvirtina, kad FTLS atitinka tarptautinio standarto LST EN ISO/IEC 17025:2018 reikalavimus ir yra kompetentinga vykdyti augalų, augalinių produktų, jų kenkėjų ir kitų susijusių objektų tyrimus.

Ūkio subjektų priežiūros srityje 2025 m. iš naujo įvertinti VAT taikomi priežiūros mechanizmai, atsisakyta neefektyvių ir perteklinių reikalavimų, patvirtinta nauja ūkio subjektų veiklos patikrinimų taisyklių redakcija, įtvirtinanti rizikos prioritizavimo principus, aiškesnius patikrinimų planavimo kriterijus bei didesnę skaidrumą ir teisinį apibrėžtumą verslo subjektams.

Apibendrinant pasiektus rezultatus, galima teigti, kad tęstinės veiklos uždavinys *Vykdyti fitosanitarijos, augalų apsaugos, tręšiamųjų produktų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos plėtrą ir kontrolę* buvo pasiektas.

VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 151 patvirtintame Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane (toliau – Devynioliktosios VPNĮP). Ministerijai įgyvendinti buvo numatyti 28 veiksmai.

Anksčiau numatyto termino Ministerija įgyvendino du Devynioliktosios VPNĮP veiksmus:

10.5.2 veiksmas Skatinti smulkių ir vidutinių ūkių plėtrą teikiant paramą supaprastinta tvarka. Šio veiksmo įgyvendinimo terminas buvo numatytas 2025 m. III ketv., tačiau jau 2025 m. balandžio 29 d. pasirašytas žemės ūkio ministro įsakymas Nr. 3D-253 „Dėl žemės ūkio ministro 2023 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. 3D-577 „Dėl Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano intervencinės priemonės „Smulkių-vidutinių ūkių plėtra“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“, kuriuo buvo sutrumpintas projekto kontrolės laikotarpis iki 3 m.; verslo planas integruotas į paraiškos formą; atsisakyta finansinių prognozių; ekonominio gyvybingumo rodikliai skaičiuojami tik už ataskaitinius metus.

10.5.5 veiksmas Išplėsti produktų asortimentą pagal nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių reikalavimus ir sudaryti sąlygas sistemoje dalyvauti ir uždaro grunto daržovių augintojams.

Šio veiksmo numatytas įgyvendinimo terminas buvo 2026 m. IV ketv., tačiau buvo įgyvendintas anksčiau. 2025 m. rugpjūčio 1 d. žemės ūkio ministras pasirašė įsakymą Nr. 3D-406 „Dėl žemės ūkio ministro 2022 m. gegužės 20 d. įsakymo Nr. 3D-351 „Dėl Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ pakeitimo“, kuriuo patikslinti kokybiniai Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių 6 priedo reikalavimai uždarame grunte užaugintiems vaisiams ir daržovėms. Sudarytos sąlygos šiltnamių ūkiams jungtis prie NKP sistemos ir ženklinti produkciją NKP ženklais.

Pasikeitus Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir Lietuvos Respublikos Seimo 2025 m. rugsėjo 25 d. nutarimu Nr. XV-439 patvirtinus Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. gruodžio 10 d. nutarimu Nr. 895 buvo patvirtintas ir naujas Dvidešimtosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Dvidešimtosios VPŪP), kuriame numatytos tęstinės Devynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos bei papildyta naujais aktualiais veiksmais. Šiuo metu Dvidešimtosios VPŪP sudaro 26 Ministerijos veiksmai. Ministerija taip pat įtraukta į 25 kitų ministerijų Dvidešimtosios VPŪP veiksmus.

VALDYMO PROGRAMA

15-002 ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS VALDYMO PROGRAMA

Programa buvo įgyvendinama siekiant užtikrinti efektyvų Ministerijos nuostatuose numatytų funkcijų vykdymą, didinant valdymo efektyvumą pasitelkiant šiuolaikines informacijos valdymo priemones, stiprinant administracinius gebėjimus ir siekiant efektyvaus ir racionalaus turto valdymo.

Įgyvendinant programą buvo iškeltas tęstinės veiklos uždavinys **15-002-15-01** *Organizuoti efektyvų žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros ir žuvininkystės politikos formavimą*, kuris buvo matuojamas dviem vertinimo kriterijais: *R-15-002-15-01-01 Lėšų, išmokėtų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginį planą, dalis, proc. ir R-15-002-15-01-02 EJŖŽF 2021–2027 m. programai skirtų lėšų panaudojimas einamaisiais metais, kaupiamieji proc.*

Rodiklis *Lėšų, išmokėtų pagal Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginį planą, dalis, proc. (2025 m. planas – 36,4, faktas – 47,7)* buvo viršytas, kadangi nuo 2025 m. spalio 16 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d. buvo išmokėta 73 proc. tiesioginių išmokų už 2025 m. deklaruotus pasėlius ir gyvūnus (apie 14,6 proc. SP biudžeto). Tiesioginės išmokos už 2025 m. turi būti išmokėtos iki 2026 m. birželio 30 d.

EJŖŽF 2021–2027 m. programai skirtų lėšų panaudojimas einamaisiais metais, kaupiamieji proc. (2025 m. planas – 26, faktas – 23,64). Dalis užbaigtų projektų tinkamų išlaidų nebuvo išmokėta 2025 m. (nukelti įgyvendinimo terminai), todėl nukeltas ir lėšų išmokėjimas.

Valdymo programos priemonėmis buvo siekiama tinkamai atstovauti sektoriaus interesams tiek Lietuvoje, tiek ES ir tarptautinėse institucijose atliepiant sektoriaus problemas formuoti politiką, užtikrinančią BŽŪP keliamus tikslus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas ir uždavinius, užtikrinti ES teisės aktų reikalavimų perkėlimą į nacionalinę teisę laiku bei efektyvų ES paramos finansinį administravimą. Apie Ministerijos veiklą ir priimamus sprendimus visuomenė buvo nuolat aiškiai ir suprantamai informuojama Ministerijos tinklalapyje <https://zum.lrv.lt/>, FB paskyroje, taip pat vietos, regioninėje ir nacionalinėje žiniasklaidoje.

Siekiant didinti visuomenės pasitikėjimą, interesų suderinamumą ir veiklos skaidrumą, Ministerijoje 2025 m. buvo aktyviai taikytos įvairios korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės, kurios sudarė nuoseklią veiksmų, skirtų Ministerijos, įskaitant ir jai pavaldžių įstaigų, valdymo srities įmonių, nulinės tolerancijos korupcijai politikos nuostatomis įgyvendinti, sistemą. Užtikrinant viešųjų interesų pirmenybę priimant sprendimus, buvo vykdyta nuolatinė Ministerijos darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolė, o tai sudarė sąlygas ne tik valdyti darbuotojų privačius interesus, bet ir išvengti galimų interesų konfliktų situacijų ar regimybės dėl netinkamo interesų derinimo. Mažinant korupcinių susitarimų, neatskleistų interesų atstovavimo riziką teisėkūros srityje, Ministerijos darbuotojams teiktos rekomendacijos lobistinės veiklos administravimo Ministerijoje klausimais, vertintos su lobistine veikla susijusios situacijos – dvi iš jų buvo perduotos pagal kompetenciją nagrinėti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai dėl galimai vykdytos neteisėtos lobistinės veiklos, kurios sprendimu tokią veiklą vykdę asmenys buvo pripažinti pažeidusiais Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo nuostatas. Vykdytos už prevencinę viešųjų pirkimų kontrolę atsakingo asmens funkcijos. Antikorupciniu aspektu vertinti teisės aktai (įskaitant jų projektus), teikti pasiūlymai dėl teisinio reguliavimo aiškumo trūkumo ir teisinio reguliavimo spragų šalinimo. Didintas Ministerijos darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas (pavyzdžiui, organizuoti tiek vidiniai, tiek išoriniai (Specialiųjų tyrimų tarnybos atstovų vedami, Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos platformoje prieinami) mokymai Ministerijos darbuotojams; platinti aplinkraščiai aktualiomis korupcijos prevencijos temomis). Taip pat siekiant užtikrinti nenutrūkstamą ir abipusę pagalbą grindžiamą bendradarbiavimo procesą korupcijai atsparios aplinkos kūrimo srityje, atitinkamai – planuoti veiksmus, kurie sudarytų sąlygas ne tik dalintis gerąja patirtimi minėtoje veiklos srityje, bet leistų kartu su Ministerijai pavaldžių įstaigų ir valdymo srities įmonių už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingais asmenimis planuoti kryptingas bei aktualias įgyvendinti korupcijos prevencijos priemones, buvo suformuotas „kompetencijų avilys“, kurio metu ugdomas ne tik Ministerijai pavaldžių įstaigų, valdymo srities įmonių darbuotojų, bet ir Ministerijos darbuotojų antikorupcinis sąmoningumas. Todėl galima teigti, kad Ministerijoje 2025 m. buvo užtikrinta korupcijai atsparios aplinkos kūrimo veikla, o taikomos ir įgyvendinamos korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonės padėjo ne tik didinti darbuotojų atsparumą korupcijai, bet ir puoselėti Ministerijos veiklos skaidrumą.

2025 m. buvo peržiūrėti ir toliau taikomi Ministerijoje įdiegti LEAN metodai, atliktas procesų žemėlapių atnaujinimas, naujai parengtas „Ekstremaliųjų situacijų valdymo ir komunikacijos procesas“, naudojant 5S metodą įgyvendinta „Švarinimosi savaitė“, toliau veiklą vykdo darbo grupė LEAN tęstinėms veikloms užtikrinti, nuolat rengiama ir skelbiama informacija intranete. Atnaujintos rizikų valdymo priemonės Rizikų registre, parengta rizikų valdymo ataskaita ir pristatyta vadovybei. Parengtas Vidaus komunikacijos aprašas, kuriame nustatyti vidaus komunikacijos įrankiai, priemonės ir atsakomybės.

Lietuvos atvirų duomenų portale paskelbta 350 Ministerijos valdymo srities duomenų rinkinių: VĮ Žemės ūkio duomenų centro atverti 77 duomenų rinkiniai, NMA – 221 duomenų rinkinys; VAT – 36 duomenų rinkiniai; Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos – 8 duomenų rinkiniai; VŠĮ Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos – 4 duomenų rinkiniai, ŽT – 3 duomenų rinkiniai. Ministerijos valdymo įstaigos šiuos atvertus duomenų rinkinius kiekvienais metais atnaujinama.

Efektyviai valdant išteklius, mažėja kanceliarinių priemonių ir biuro popieriaus sunaudojimas: kanceliarinių prekių nupirkta 2023 metais už 1809,59 Eur, 2024 metais – už 1186,56 Eur, 2025 metais – už 824,58 Eur. 2025 metais Ministerija iš projekto „Valstybės informacinių technologijų valdymo pertvarka“, finansuojamo ES fondų lėšomis ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis gavo 230 vnt. įrangos kompiuterinėms darbo vietoms atnaujinti. Atnaujintas ministerijos vietinis kompiuterinis tinklas, pakeista visa aktyvi tinklo įranga, visose patalpose veikia bevielis tinklas. Stiprinant Ministerijos darbuotojų įgūdžius

kibernetinių atakų atsparumui, 2 kartus dalyvauta Nacionalinio kibernetinio saugumo centro vykdomose pratybose, įtraukiant visus darbuotojus.

Keliant Ministerijos darbuotojų kompetencijas buvo organizuojami įvairūs tiesioginiai ir nuotoliniai mokymai, kuriuose dalyvavo 85 proc. ministerijos darbuotojų (mokymams išleista 48481,27 Eur). Pagrindinės organizuotų mokymų temos – privalomi pilietinio pasipriešinimo (dėl to padidėjo procentas), pirmininkavimo ES tarybai, dirbtinio intelekto, strateginio valdymo sistemos, anglų kalbos, civilinės saugos, smurto ir priekabiavimo darbo aplinkoje, viešojo kalbėjimo, žodinės savigynos ir kiti mokymai, susiję su besikeičiančiais teisės aktais įvairiose srityse: finansų valdymo, viešųjų pirkimų, teisės, personalo, audito, dokumentų valdymo srityse ir įvairūs kiti specialieji ir bendrieji apmokami ir nemokami mokymai.

2025 m. birželio 4–5 d. Ministerija dalyvavo tarpinstitucinėse pratybose „Pasirengimas mobilizacijai ir priimančiosios šalies paramos teikimui Klaipėdos apskrityje“ (organizavo Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos) ir pristatė pranešimą tema „Žemės ūkio ministerijai deleguotų valstybinių mobilizacinių ir priimančiosios šalies paramos teikimo užduočių įgyvendinimas“. 2025 m. spalio 6–10 d. Ministerija dalyvavo nacionalinėse mobilizacinės sistemos patikrinimo pratybose „Vyčio skliautas 2025“. Šiose pratybose buvo vertinamas Ministerijos pasirengimas vykdyti valstybines mobilizacines ir priimančiosios šalies paramos teikimo užduotis. Į pratybas buvo integruotos PAGD koordinuojamos valstybės lygio civilinės saugos funkcinės pratybos „Vilniaus miesto ir kitų pasienyje su Baltarusijos Respublika esančių savivaldybių gyventojų evakavimas blogėjant saugumo situacijai ir susidarius karinės intervencijos į Lietuvos teritoriją iš Baltarusijos grėsmei“, kuriose Ministerijos užduotis buvo evakuojamų gyventojų aprūpinimo iš valstybės rezervo algoritmo parengimas ir jo koordinavimas. 2025 m. gruodžio 9 d. Ministerija organizavo nuotolinį susitikimą savivaldybių atstovams, kurio tikslas – informuoti apie išplėstą Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkų informacinės sistemos funkcionalumą, suteikiant prieigą savivaldybėms prie renkamos informacijos apie maisto pramonės subjektus. Susitikimo metu VĮ ŽŪDC atstovai pristatė atliktus patobulinimus Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkų informacinėje sistemoje. Ministerijos atstovai pristatė atliktos savivaldybių analizės „Neatlygintinių mobilizacinio užsakymo sutarčių sudarymas“ rezultatus.

Siekiant užtikrinti sklandų tarpinstitucinį bendradarbiavimą, institucijų pavedimų vykdymą, atskaitomybę prieš informacijos gavėjus, 2025 metais parengti 4126 (3219 institucijoms ir 907 pareiškėjams) pagal kompetenciją raštai, 795 teisės aktai (663 ministro veiklos įsakymai ir 132 Ministerijos kanclerio potvarkiai), gauta iš viso 10700 dokumentų (8397 institucijų raštai ir 2303 juridinių ir fizinių asmenų prašymai, skundai).

ES institucijose nagrinėjama Ministerijos kompetencijos klausimais (dėl pasiūlymų priimti ES teisės aktus, kitų dokumentų) per 2025 m. buvo parengtos ir pristatytos 242 Lietuvos Respublikos pozicijos.

III SKYRIUS

VALSTYBĖS VALDOMŲ ĮMONIŲ IR VALSTYBĖS KONTROLIUOJAMŲ
VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ VEIKLOS REZULTATAI

3 lentelė. Valstybės valdomų įmonių pasiektos ir planuojamos pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmės

Eil. Nr.	Valstybės valdomos įmonės pavadinimas	Rodiklio pavadinimas (matavimo vienetai)	Faktinės rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
			2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metais	2027 metais	2028 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	AB „Jonavos grūdai“	Metinis EBITDA pelningumas, Eur	1 549 848	1 024 784	1 142 504	>913 000	>916 000	>920 000
2.	UAB „Lietuvos žirgynas“	Bendrovėje veisiamų ir auginamų genetinių išteklių programos lietuviškų veislių arklių skaičius, vnt.	537	537	537	537	537	537
		Išlaikyti <i>ex situ</i> reproduktorių spermą, šiaudelių vnt.	18 772	18 772	33 636	33 200	33 200	33 200
4.	UAB „Pieno tyrimai“	Vidutinė metinė nuosavo kapitalo grąža, proc.	6,7	8,8	6,0	≥ 5,8	≥ 5,8	≥ 5,8
		Metinis įsipareigojimų santykis su nuosavu kapitalu, kartais	0,2	0,3	0,3	Riba 0,2–0,3	Riba 0,2–0,3	Riba 0,2–0,3
		Paskirti vidutiniai dividendai už kalendorinius metus, proc. paskirstytojo pelno	85	85	85	≥ 75	≥ 75	≥ 75
5.	UAB „Genetiniai ištekliai“	EBIT pelningumas	1,59	1,03	1,01	1,41	2,10	2,50
		Iš kiekvienos apsiėriavusios ėriavedės gauti ne mažiau ėriukų	1,31	1,31	1,32	1,31	1,31	1,31
		Visų įsipareigojimų ir nuosavybės santykio koeficiento intervalas	0,15	0,17	0,18	0,11–0,25	0,08–0,25	0,05–0,25
6.	AB „Lietuvos“	Nuosavo kapitalo grąža (proc.)	5,0	-5,0	-1,3	6,5	1,5	2,5

Eil. Nr.	Valstybės valdomos įmonės pavadinimas	Rodiklio pavadinimas (matavimo vienetai)	Faktinės rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
			2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metais	2027 metais	2028 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	veislininkystė							
		Vidutinis grynasis pelningumas (proc.)	3,5	-4,2	-1,2	7	1,3	2,2
7.	VĮ Žemės ūkio duomenų centras*	LR teisės aktais nustatytų reikalavimų IS prieinamumui vykdymas, proc.	100	100	99,99	100	100	100
		Pajamos iš komercinės veiklos, mln. Eur	4,81	5,36	6,4	4,8	4,85	4,9

4 lentelė. Valstybės kontroliuojamų viešųjų įstaigų pasiektos ir planuojamos pasiekti pagrindinių veiklos rodiklių reikšmės.

Eil. Nr.	Valstybės kontroliuojamos viešosios įstaigos pavadinimas	Veiklos tikslas arba programos uždavinys	Rodiklio pavadinimas (matavimo vienetai)	Faktinės poveikio rodiklio reikšmės			Planuojamos rodiklių reikšmės		
				2023 metai	2024 metai	2025 metai	2026 metais	2027 metais	2028 metais
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	VšĮ „Ekoagros“	Pareiškėjų skaičiaus Lietuvoje išlaikymas ir naujų pritraukimas	Šviečiamieji renginiai esamiems ir potencialiems pareiškėjams, visuomenei, vnt.	26	27	27	27	27	27
		Išlaikyti teikiamų paslaugų kokybę	Klientų, patenkintų įstaigos veikla, skaičiaus išlaikymas. Įstaigos veikla patenkintų klientų, proc.	99	99	99	97	97	97

Strateginio planavimo departamento direktorė

Virginija Žoštautienė

Strateginio planavimo departamento
Strateginio planavimo skyriaus vedėja

Lina Juzėnienė

Strateginio planavimo departamento
Strateginio planavimo skyriaus vyriausioji specialistė

Rasa Palevičienė